

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Analýza postavení České televize z pohledu nezávislosti a cílů
ve srovnání se Slovenskou televizí

Analysis of the Position of Czech Television in terms of Independence
and Goals Compared to Slovak Television

Student: Bc. Alena Khýrová

Vedoucí diplomové práce: Dr Mgr. Damian Czudek, Ph.D.

Ostrava 2019

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Alena Khýrová**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6208T011 Ekonomika a právo v podnikání**
Téma: **Analýza postavení České televize z pohledu nezávislosti a cílů ve
srovnání se Slovenskou televizí**
**Analysis of the Position of Czech Television in terms of Independence
and Goals Compared to Slovak Television**

Jazyk vypracování: **čeština**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Postavení veřejnoprávní televize v České republice a ve Slovenské republice
 3. Vedení České televize a jeho srovnání se slovenskou veřejnoprávní televizí
 4. Financování veřejnoprávních televizí a jejich nezávislost
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

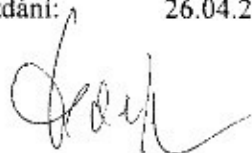
Seznam doporučené odborné literatury:

- JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 2. přepr. vyd. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0743-6.
- POUPEROVÁ, Olga. *Institucionální aspekty regulace médií*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-755-2335-8.
- ŽANTOVSKÝ, Petr. *Média a politika v digitálním světě*. Vendryně: Nakladatelství Beskydy, 2018. ISBN 978-80-87431-47-4.

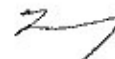
Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Dr Mgr. Damian Czudek, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2018
Datum odevzdání: 26.04.2019

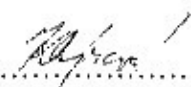
JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 18.4.2019

.....
Bc. Alena Khýrová

Poděkování

Tímto děkuji panu Dr Mgr. Damianu Czudkovi, Ph.D. za jeho odbornou pomoc při vedení mé diplomové práce a své rodině za trpělivost a podporu, kterou mi poskytovali po celou dobu mého studia.

OBSAH

1	ÚVOD	5
2	Postavení veřejnoprávní televize v České republice a ve Slovenské republice.....	7
2.1	Televize jako hromadný sdělovací prostředek.....	7
2.2	Historie veřejnoprávních televizí v ČR a SR.....	8
2.2.1	Československá televize	8
2.2.2	Česká televize	9
2.2.3	Slovenská televize	10
2.3	Znaky veřejnoprávní televize a jejich srovnání	11
2.3.1	Instituce zřízená zákonem	11
2.3.2	Poslání	11
2.3.3	Vztah státu a veřejnoprávní televize.....	13
2.4	Zásada objektivit y a vyváženosti poskytovaných informací	13
2.4.1	Definice objektivit y a vyváženosti	14
2.4.2	Kontrola naplňování zásad objektivit y a vyváženosti	15
2.4.3	Případy porušení ve veřejnoprávních televizích.....	16
2.5	Cíle a sledovanost	17
2.5.1	Obecné cíle České televize	18
2.5.2	Ukazatele úrovně vysílání	19
2.5.3	Uspokojování potřeb všech diváckých skupin	20
2.5.4	Celková sledovanost	21
2.6	Dílčí závěr.....	23
3	Vedení České televize a jeho srovnání se slovenskou veřejnoprávní televizí	25
3.1	Organizační struktura vedení České televize	25
3.2	Generální ředitel České televize	25
3.2.1	Funkce a pravomoci.....	26
3.2.2	Způsob volby	26
3.3	Rada České televize	27
3.3.1	Funkce a pravomoci.....	28
3.3.2	Způsob volby členů	29
3.3.3	Návrhy novelizace způsobu volby.....	30

3.4	Další orgány České televize.....	32
3.4.1	Etický panel	32
3.4.2	Divácká rada	33
3.4.3	Ombudsman České televize	33
3.5	Vedení RTV Slovenska	34
3.5.1	Generální ředitel	34
3.5.2	Rada	35
3.6	Dílčí závěr.....	36
4	Financování veřejnoprávních televizí a jejich nezávislost.....	38
4.1	Zdroje financování	38
4.1.1	Poměr zdrojů	38
4.1.2	Podnikatelská činnost a ostatní zdroje.....	40
4.2	Televizní poplatky	43
4.2.1	Podmínky placení	43
4.2.2	Výše poplatku	45
4.2.3	Způsob placení a sankce	46
4.2.4	Dlužníci a neevidovaní poplatníci	48
4.3	Hospodaření a fond televizních poplatků	49
4.3.1	Náklady a využití televizních poplatků v České televizi.....	50
4.3.2	Fondové hospodaření České televize	51
4.3.3	Hospodaření Rozhlasu a televízie Slovenska	53
4.3.4	Hospodaření dalších evropských veřejnoprávních televizí	54
4.4	Veřejné mínění.....	55
4.4.1	Zhodnocení výsledků dotazníkového šetření	60
4.5	Dílčí závěr.....	60
5	ZÁVĚR.....	62
	Seznam použité literatury	65
	Seznam zkratk.....	71
	Seznam příloh	72

1 ÚVOD

Televizní vysílání, které není ovládáno státem ani nadnárodní mediální společností, bylo zřízeno pro plnění potřeb veřejnosti, a je financováno z jejích zdrojů. Legislativou je takové vysílání označováno jako veřejnoprávní a na území České republiky je provozováno Českou televizí. Každý, kdo vlastní televizní přijímač je povinen přispívat na její činnost, bez ohledu na to, zda skutečně sleduje její programy. Není výjimkou, že poplatníci netuší za co, komu a proč platí televizní poplatky. Jestliže má tento způsob financování zajistit nezávislost České televize z finanční stránky, jakým způsobem je zajištěna nezávislost jejího vedení? Způsob volby managementu může také v konečném důsledku ovlivnit vysílaný obsah. Přínosy veřejnoprávní televize jsou často zpochybňovány a objevují se i návrhy na změnu systému financování a volby vedení. Nezávislost České televize je bezpochyby aktuální téma, které se týká všech, kteří platí televizní poplatky. Téma jsem si vybrala právě proto, že patřím mezi poplatníky, a proto mě zajímá, jak je s našimi penězi nakládáno a zda Česká televize naplňuje cíle, které jí jsou ze zákona uloženy.

Cílem práce je komplexní zhodnocení nezávislosti České televize z hlediska jejího postavení, vedení i financování a rovněž posouzení plnění cílů, které jí ukládá zákon. To vše ve srovnání se Slovenskou televizí.

Výchozí hypotézou je, že současná právní úprava a postup volby orgánů České televize, stejně jako způsob jejího financování zaručují její nezávislost a umožňují plnění stanovených cílů.

V kapitole zaměřené na postavení České televize je popsán společný vývoj české a slovenské veřejnoprávní televize v podobě Československé televize. Charakterizovány jsou zde jednotlivé znaky, které odlišují veřejnoprávní televize od ostatních vysílacích společností a cíle České televize spolu s metodami hodnocení jejich plnění. Zvláštní pozornost je věnována některým zásadám, které musí veřejnoprávní televize ze zákona dodržovat. To vše je zároveň srovnáváno se slovenskou veřejnoprávní televizí.

Dále tato práce obsahuje samostatnou kapitolu věnovanou vedení České televize, především pak způsobu jeho volby. Jako kritický pro zachování nezávislosti je podrobněji rozebrán zejména postup při výběru členů klíčových orgánů České televize, především pak Rady České televize. Stejně aspekty jsou pro srovnání popsány i v rámci slovenské veřejnoprávní televize. Následují rovněž návrhy změn v systému volby členů Rady České

televize, které byly neúspěšně prosazovány v posledních letech. Prostor je věnován i dalším poradním a kontrolním orgánům České televize.

Kapitola zaměřena na financování veřejnoprávních televizí objasňuje způsob financování České televize opět ve srovnání především se slovenskou veřejnoprávní televizí. Určité aspekty budou srovnávány také s dalšími veřejnoprávními televizemi v Evropě. Obsahem této kapitoly je charakteristika jednotlivých zdrojů příjmů se zvláštním zaměřením na televizní poplatky, postup jejich výběru a vymáhání. V návaznosti na toto téma je v kapitole zkoumán rozpočet České televize, zejména způsob využití prostředků získaných z televizních poplatků. Součástí kapitoly je rovněž popis specifického způsobu hospodaření České televize a jeho výsledků. V závěru kapitoly je vyhodnoceno krátké dotazníkové šetření, jehož obsahem byly dotazy zaměřené na televizní poplatky a nezávislost České televize. Výchozí hypotézou je převažující názor veřejnosti, že Česká televize není nezávislou institucí.

V práci bude ve všech kapitolách použita metoda analýzy za účelem zhodnocení nezávislosti České televize a plnění, zákonem i vnitřními předpisy, stanovených cílů. V závěru každé kapitoly bude syntézou vyvozen dílčí závěr hodnotící nezávislost nejprve z pohledu postavení a vedení České televize a následně z finančního hlediska. V rámci dotazníkového šetření je využita metoda písemného dotazování za účelem sběru potřebných dat. V průběhu celé práce bude využita metoda komparace pro srovnání České televize zejména se slovenskou veřejnoprávní televizí, ale také s dalšími zahraničními veřejnoprávními televizemi. Tato práce je zpracována k právnímu stavu ke dni 4. 2. 2019.

2 Postavení veřejnoprávní televize v České republice a ve Slovenské republice

V této kapitole je blíže zkoumáno a porovnáváno jaké postavení zaujímají veřejnoprávní televize v České a Slovenské republice, a to z pohledu práva i veřejnosti. To zahrnuje přiblížení pojmu televize jako masového média, zmapování vývoje veřejnoprávní televize v obou zemích, definice znaků veřejnoprávní televize a hodnocení naplňování jejich cílů. V největší míře bezpochyby ovlivňuje postavení televize veřejné služby, jak se jinak veřejnoprávní televize nazývá, její právní vymezení, tedy zákony, jimiž byla zřízena a další pravidla, kterými se řídí.

2.1 Televize jako hromadný sdělovací prostředek

Vynález televizního přijímače a následné zahájení pravidelného televizního vysílání bezpochyby odstartovalo celosvětovou mediální revoluci a otevřelo dveře novým způsobům předávání informací. Televize během krátké doby zaujala významné postavení mezi tradičními médii, do té doby reprezentovány především tiskem a rozhlasem. Dnes je televize nedílnou součástí každodenního života a je označována jako hromadný komunikační prostředek neboli masové médium. (Jirák, Köpplová, 2015, s. 59)

Za masové médium označujeme instituce a jejich postupy, které velkokapacitně sdělují informace veřejného charakteru a distribuují je směrem k blíže neurčenému publiku velkého rozsahu. Přičemž televize jednoznačně všechny uvedené znaky splňuje. Mimo uvedené je důležitým znakem i jednosměrnost takto předávaných informací. Zpětná vazba je v případě televize značně omezena. Moderní technologie a nové trendy však postupně umožňují přiblížit televizní vysílání klasické obousměrné komunikaci. Příkladem jsou nejružnější diskusní pořady. (Urban, Dubský, Murdza, 2011, s. 41)

Jsou to právě znaky masového média, které umožňují televizním společnostem obsahem svého vysílání určovat trendy a formulovat názory i preference týkající se spotřeby a politických názorů. Mohou společnost sjednocovat, přinášet společenské změny, ale na druhou stranu mohou být využita k prosazení zájmů jednotlivců nebo skupin. Média, a tedy i televize, mají schopnost vytvářet takzvanou mediální realitu. Jde o realitu, která je zprostředkována médii. Je však neúplná a zevšeobecněná. (Urban, Dubský, Murdza, 2011, s. 57, 62) Disponují-li média takovou mocí, je jejich regulace velmi důležitá. Pouperová

(2016, s. 22) ovšem upozorňuje, že je nutné nalézt rovnováhu mezi nezbytnou regulací v rámci veřejného zájmu a ochranou základních lidských práv.

2.2 Historie veřejnoprávních televizí v ČR a SR

Způsob, jakým se média vyvíjejí v dané zemi, je ovlivněn nejen světovým technologickým pokrokem a nezastavitelnou modernizací, ale v jisté míře také historickými, politickými a kulturními událostmi, které se odehrály na území státu. Vývoj národa ovlivňuje vývoj médií ve státě, což platí i naopak. (Jirák, Köpplová, 2015, s. 321)

2.2.1 Československá televize

Oficiálně bylo první televizní vysílání v Československu zahájeno za přítomnosti stranických a vládních činitelů 1. 5. 1953. Toho dne bylo vysíláno většinou ze záznamu a živě mohli diváci shlédnout improvizované představení Moliérový divadelní hry Lakomec. Průměrně se pak vysílalo dva nebo tři dny v týdnu a od listopadu dokonce čtyři dny. Od 1. 1. 1955 začal stát za televizní vysílání vybírat koncesionářský poplatek 15 Kčs měsíčně. Televize byla v rukou státu a občané platili za používání funkčního přijímače. Počáteční vysoká cena televizorů způsobovala, že lidé raději navštěvovali za účelem sledování televize kulturní domy nebo jiné veřejné místnosti, kde bylo možné vysílání sledovat. Skokové snížení ceny téměř o polovinu poté vedlo k postupnému zvyšování prodeje. Od konce roku 1955 začalo své vysílání ostravské studio a následující rok studio Bratislava. Okruh diváků se tak významně rozšířil, neboť do té doby byla televize vyhrazena jen pro pražské občany bydlící v blízkosti přijímače. Do 1957 spadalo televizní vysílání pod Československý rozhlas. Až v tomto roce byla Československá televize osamostatněna a řízena nejprve samostatnými výbory a poté přímo vládou. V následujícím roce byla všechna tři studia propojena a mohla tak navzájem přebírat programy. Roku 1964 byl vydán zákon č. 18/1964 o Československé televizi, který volbou jejího ředitele pověřil vládu Československé socialistické republiky. Obsah vysílání řídil Ústřední výbor Komunistické strany Československa a podléhal silné cenzuře. (Bednařík, Jirák, Köpplová, 2011, s. 271-272, 300)

V období pražského jara zahrnovalo televizní vysílání více politických a publicistických pořadů zabývajících se politickou situací v ČSSR. V létě 1968 byla dokonce zrušena cenzura ve všech hromadných informačních prostředcích. Po příjezdu vojsk Varšavské smlouvy 21. 8. 1968 vysílala televize postupně z několika improvizovaných studií, neboť oficiální studia byla obsazena sovětskými vojáky. Československá televize tak hrála spolu s ostatními médii důležitou roli při vyjadřování odporu, který občané cítili vůči

okupaci. Neochota zaměstnanců televize i jejího vedení k vysílání normalizačního obsahu vedla k rozsáhlým personálním změnám. Publicistické i politické pořady byly důsledně kontrolovány zejména proto aby se na obrazovkách neobjevily osoby, které KSČ považovala za nežádoucí. Přísná cenzura se tak rychle vrátila do všech médií včetně televize. (Končelík, Večeřa, Orság, 2010, s. 240)

K zahájení vysílání druhého programu došlo roku 1970. V té době měla Československá televize již více než 3 milióny koncesionářů. Hitem následujících let se staly televizní seriály, z nichž některé neskrývaly propagandistické záměry. Příkladem je seriál režiséra Josefa Sequense Tricet případů majora Zemana. (Bednařík, Jirák, Köpplová, 2011, s. 345-346)

Během listopadových událostí roku 1989 se podařilo zaměstnancům Československé televize odvysílat několik reportáží z dění na Václavském náměstí a podpořili tak generální stávkou. (Bednařík, Jirák, Köpplová, 2011, s. 312) Po pádu komunismu došlo k zásadním změnám celého mediálního systému. Československá televize byla odstátněna a stala se médiem veřejné služby. Roku 1991 byla ustanovena Slovenská televize a o rok později vznikla Česká televize, přičemž až do rozdělení obou republik existovala Československá televize stále po jejich boku. (Bednařík, Jirák, Köpplová, 2011, s. 377)

2.2.2 Česká televize

Liberalizace, která vedla po roce 1989 k založení České televize i Českého rozhlasu, vytvořila podmínky pro vznik soukromoprávních vysílacích společností. Česká televize byla zřízena zákonem České národní rady č. 483/1991 Sb. o České televizi (dále jen „zákon o ČT“), v němž byla jako kontrolní orgán ustanovena Rada České televize. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen „Rada pro RTV“), která vznikla v následujícím roce, vykonává dozor nad televizním i rozhlasovým vysíláním, přičemž do její působnosti spadají soukromé i veřejnoprávní subjekty. (Pouperová, 2016, s. 50, 52) Tyto dvě „rady“ jsou navzájem nezávislé a neměly by být zaměňovány.

Nedlouho po vzniku samostatné České republiky se na trhu objevily soukromé televizní společnosti, a sice Nova a Prima. Rychle se staly silnou konkurencí České televize především díky pro diváky novému obsahu, který se více blížil pořadům vysílaným v západní Evropě. Rychlý přechod ČR k demokracii tak způsobil, že Česká televize najednou musela o sledovanost bojovat s bulvárem, který byl do té doby pro české diváky neznámý. (Růžička, 2011, s. 111) Sledovanost ČT klesla na úkor soukromých společností,

přičemž Nova v konkurenčním boji o vyšší sledovanost jednoznačně zvítězila nad ostatními. (Bednařík, Jirák, Köpplová, 2011, s. 379)

Roku 2000 postihla ČT takzvaná „*televizní krize*“, kterou vyvolalo odvolání generálního ředitele po pouhých deseti měsících od jeho jmenování a následné zvolení Jiřího Hodače do čela ČT. Hodač předtím krátce působil jako ředitel zpravodajství. Proti jeho jmenování se postavila většina zaměstnanců i známé osobnosti. Důvodem byly spekulace o jeho politickém působení na vysílání ČT a neodůvodnění jeho volby ze strany Rady ČT. (Pouperová, 2016, s. 196) Na post ředitelky zpravodajství Hodač dosadil Janu Bobošíkovou. Česká televize poté nějaký čas vysílala dvojí zpravodajství. Jedno vytvořené Janou Bobošíkovou a vysílané pozemními vysílači a druhé satelitně vysílané zpravodajství protestujících reportérů. Tento spor se následně dostal tak daleko, že téměř na celý den přestala Česká televize vysílat. (Hertl, 2018) Zaměstnanci České televize zahájili stávkou a do ulic na jejich podporu vyšly demonstranti. To přimělo politiky ke schválení novely zákona o ČT, která měnila způsob volby Rady ČT. Poslanecká sněmovna i Senát vyzvali Hodače k rezignaci. (Pouperová, 2016, s. 196) Po několika dnech odmítání odstoupit z funkce Jiří Hodač zkolaboval a byl tak nakonec donucen odstoupit ze zdravotních důvodů. Novým generálním ředitelem byl jmenován Jiří Balvín. (Hertl, 2018)

V současnosti se ČT řídí od svého vzniku mnohokrát novelizovaným zákonem o České televizi. Dříve používaný název „koncesionářský poplatek“ nahradil zákonodárce pojmem „poplatek za rozhlasové a televizní vysílání“ (dále jen „poplatek“). Jeho výši a způsob placení upravuje zákon č. 348/2005 Sb. o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů. V čele České televize stojí generální ředitel a vysílání probíhá na šesti programech a sice ČT1, ČT2, ČT24, ČT Sport a nejmladší ČT :D a ČT art. (Česká televize, 2019)

2.2.3 Slovenská televize

Teprve až po roce od svého vzniku začala Slovenská televize s vysíláním vlastních nezávislých programů STV1 a STV2. Z počátku využíval stát slovenskou veřejnoprávní televizi jako nástroj k prosazování své politiky. V kampani před parlamentními volbami v roce 1998 Slovenská televize propagovala politickou stranu Hnutí za demokratické Slovensko v čele s Vladimírem Mečiarom. I přesto strana nevyhrála, a proto další otevřené snahy ovlivňovat politické dění prostřednictvím televize ustaly. Roku 1996 vznikla soukromá televize Markíza a rychle ovládla grafy sledovanosti, podobně jako tomu bylo

v ČR při spuštění vysílání televize Nova. Další významný konkurent Slovenské televize, TV JOJ, začal vysílat v roce 2002. Na začátku roku 2011 učinil zákon č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov (dále jen „zákon o RTV Slovenska“) ze Slovenského rozhlasu a Slovenské televízie společnou organizaci Rozhlas a televízia Slovenska (dále jen „RTV Slovenska“). Televizní vysílání má stále dva programy, které se dnes jmenují Jednotka a Dvojka. (Šmíd, 2011, s. 50-51)

2.3 Znaky veřejnoprávní televize a jejich srovnání

Televizní společnosti lze dělit na soukromoprávní, veřejnoprávní a státní. Rozdíl mezi nimi spočívá v účelu jejich existence, právní regulaci, ve volbě vedení, způsobu financování apod. Poslední kategorie, tedy státní televize, jsou financovány, vlastněny i řízeny státem či jeho organizační složkou, speciálně vytvořenou za takovým účelem. (Šmíd, 2011, s. 3) Každý ze znaků veřejnoprávní televize určuje její postavení ve státě a způsob jakým je vnímána konkurencí i veřejností.

2.3.1 Instituce zřízená zákonem

Prvním z významných rozdílů mezi soukromoprávní, veřejnoprávní nebo státní televizí je způsob jejího vzniku. Soukromoprávní televize bývají založeny na základě zakladatelské listiny nebo podobné smlouvy, kdežto veřejnoprávní a také státní televize jsou zřízeny zákonem (Kaczor, 2014, s. 432). Každopádně se vždy jedná o právnické osoby a zapisují se do obchodního rejstříku. V České republice i na Slovensku na ně souhrnně dohlíží nezávislé instituce zřízené speciálně za tímto účelem. Jak již bylo uvedeno v předchozí podkapitole, v případě ČR je to Rada pro RTV a na Slovensku Rada pro vysílání a retransmisí.

2.3.2 Poslání

Primárním účelem soukromoprávní televize je obecně vytváření zisku. Na druhou stranu účel veřejnoprávní, případně státní, televize tak jednoduše shrnout nelze. Zákon o ČT ji označuje v § 2 za poskytovatele veřejné služby v oblasti televizního vysílání. I zákon o RTV Slovenska, který souhrnně upravuje fungování Rozhlasu a televize Slovenska, označuje slovenskou veřejnoprávní televizi za instituci, která poskytuje službu veřejnosti v oblasti vysílání. Samotný pojem veřejná služba není konkrétně definován ani v jednom z uvedených zákonů. V obou jsou však uvedeny její znaky nebo úkoly, které má plnit v oblasti veřejného televizního vysílání. (Kaczor, 2014, s. 433)

Dle zákona o ČT § 2 je účelem takové veřejné služby „*naplňování demokratické, sociální a kulturní potřeby společnosti a potřeby zachovat mediální pluralitu*“. Následně jsou vyjmenovány úkoly, které by měla Česká televize za uvedeným účelem splňovat. Informace, které Česká televize poskytuje musí být podle zákona o ČT objektivní, ověřené, všestranné a vyvážené. Dále se veřejné službě klade za úkol rozvoj právního vědomí obyvatel, tvorba televizního programu s ohledem na svobodu vyznání, národnosti, pohlaví a se zřetelem na rozmanitost politických názorů, posílení vzájemné tolerance apod. Jedním z úkolů je rozvoj kulturní identity národa i etnických menšin a v neposlední řadě výroba a vysílání různých typů pořadů pro děti a mládež. Jakým způsobem měří Česká televize plnění těchto úkolů bude popsáno v podkapitole 2.5.

Zákon o ČT dále ukládá České televizi v § 8 povinnost vypracovat Kodex České televize (dále jen „Kodex ČT“), v němž jsou zpracovány zásady naplňování veřejné služby. Generální ředitel jeho znění předkládá ke schválení Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Kodex lze chápat jako normu závaznou pro pracovníky ČT a její porušení je podle zákona o ČT chápáno jako porušení pracovní kázně podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Konkretizuje úkoly veřejné služby a obecné zásady, které je nutné při jejím poskytování dodržovat v zájmu zachování nezávislosti České televize a důvěry veřejnosti. Kodex je významným dokumentem ČT, jehož nynější podoba byla schválena Poslaneckou sněmovnou v roce 2003. Podle Kodexu ČT byl v následujícím roce zřízen Etický panel, který funguje jako poradní orgán generálního ředitele. Více o Etickém panelu v kapitole 3.4.1. (Česká televize, 2019) Kodex ČT i Etický panel představují snahu o co nejdůslednější plnění podmínek stanovených zákonem a současně je jejich posláním zesílení důvěry veřejnosti v Českou televizi.

Zákonná úprava veřejné služby v televizním vysílání na Slovensku není příliš odlišná. Shodné jsou její úkoly v případě nároků kladených na objektivitu informací a jejich ověření i další výše popsané. Zákon o RTV Slovenska ji popisuje, na rozdíl od české úpravy, jako takovou, která je vykonávána prostřednictvím kvalifikované pracovní síly a s pocitem společenské odpovědnosti. Vysílané programy by podle stejného zákona měly vést nejen k rozšíření právního vědomí, ale také k rozvoji environmentální odpovědnosti veřejnosti. Uvedené rozdíly ovšem nelze považovat za zásadní. RTV Slovenska zpracovává Statut programových pracovníků a spolupracovníků, který dále rozvádí, stejně jako Kodex ČT, poslání veřejné služby v oblasti televizního vysílání. Tento statut je dále rozvíjen Etickým kodexem programových pracovníků a spolupracovníků sekce zpravodajství, sportu

a publicistiky RTVS pro chování na sociálních sítích, ve kterém je zdůrazněna společenská odpovědnost osob pracujících v daných oblastech. (Rozhlas a televízia Slovenska, 2019)

2.3.3 Vztah státu a veřejnoprávní televize

Ze slova „veřejnoprávní“ dále vyplývá, že takto označený subjekt není ovládaný státem. Zákodárce dává najevo, že stát veřejnoprávní instituce nevlastní ani do nich nijak nezasahuje, jinými slovy jsou na státě zcela nezávislé. Toto postavení je vymezeno již v prvním paragrafu zákona o ČT takto: „*Stát neodpovídá za závazky České televize a Česká televize neodpovídá za závazky státu.*“ Mimo to je zde uvedeno, že ČT hospodaří s vlastním majetkem, samostatně nabývá práv i povinností. (Kaczor, 2014, s. 432-433) Zákon o RTV Slovenska rovněž hovoří o veřejnoprávní televizi jako o nezávislé, samostatně hospodařící, instituci. Nemałym rozdílem v postavení RTV Slovenska a České televize může být pětiletá smlouva, kterou podle uvedeného zákona uzavírá Slovenská republika zastoupená tamním ministerstvem kultury s Rozhlasom a televíziou Slovenska. Uzavírá-li veřejnoprávní instituce smlouvu se státem, nabízí se otázka, zda taková smlouva zasahuje do její nezávislosti nebo zda ji naopak utvrzuje. Poslední smlouva č. MK - 57/2017/M o zabezpečení služieb verejnosti v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania na roky 2018 – 2022 (dále jen „smlouva se státem“) byla uzavřena v roce 2018 a trvá do konce roku 2022. Jejím předmětem je závazek Rozhlasu a televízie Slovenska uskutečnit nové a původní programy, investiční projekty s daným účelem a zabezpečit zahraniční vysílání. Na druhé straně se smlouvou stát zavazuje poskytnout příspěvek na realizaci a uskutečnění závazků RTV Slovenska. Pětiletá smlouva je pouze rámcová. Obě strany každoročně uzavírají dodatek ke smlouvě, ve které jsou závazky i příspěvky přesně specifikované. (Zmluva o zabezpečení služieb verejnosti, 2017)

2.4 Zásada objektivit y a vyváženosti poskytovaných informací

Úkolem veřejnoprávního vysílání je mimo jiné, jak již bylo uvedeno, poskytovat všestranné, vyvážené, a především objektivní informace, které byly předem ověřeny. Stejně kvalitativní nároky jsou přitom kladeny na poskytované informace i zákonem č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen „zákon o provozování RTV“), který platí pro veškeré televizní i rozhlasové vysílání, tedy veřejnoprávní i soukromoprávní.

2.4.1 Definice objektivit a vyváženosti

Není jednoduché posoudit, zda jsou informace skutečně objektivní a vyvážené a zákon tyto pojmy nespécifikuje. Objektivita je očekávána především ve zpravodajství. Avšak vytvořené reportáže jsou dílem konkrétních reportérů, kteří mají své zkušenosti, sociální život a postavení, které určují nejen jejich názory, ale i způsob práce. Jejich prací je v tomto případě poznávání a zprostředkování informací. (Růžička, 2011, s. 96) Zajištění absolutní objektivit informací v reportážích se proto zdá být jen velmi obtížné. Podle Jiráka a Köpplové (2015, s. 311) je objektivita vlastně dovedností novináře, která pouze potlačuje zákonitou subjektivitu jeho práce a představuje v této profesi jakýsi ideál.

Bližší výklad pojmů nabízí některá rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Při objektivním sdělování informací se podle rozsudku NSS ze dne 26. 5. 2010 č. j. 3 As 6/2010 – 76 předpokládá použití neutrálních výrazů a nezahrnutí emocí. Zároveň se zde poukazuje na nutnost oddělit pojmy zpráva a komentář. Komentovat dění má za úkol publicistika, zatímco zprávy předává zpravodajství. Zpráva musí být podle na rozdíl od komentáře věcná, nestranná a neměla by jejím příjemcem manipulovat. Pokud má objektivní informace splňovat uvedené parametry, musí být transparentní a správná. Transparentností je myšleno uvedení a ověření zdroje informací. Správnost či přesnost znamená, že zpráva odpovídá co možná nejvíce skutečnosti, kterou popisuje. Nejvyšší správní soud ovšem poukazuje na fakt, že není možné požadovat, aby každému tvrzení v reportáži byl uveden zdroj a aby bylo přesně zdůvodněno. (Kaczor, 2014, s. 434)

Požadavek na vyváženost se vztahuje k názorové pluralitě a k tematické rozmanitosti. Divákům televize musejí být podle rozsudku NSS ze dne 27. 1. 2010 č. j. 8 As 61/2009 – 65 nabízeny názorové i politické alternativy. Je-li zpráva vyvážená, obsahuje, pokud možno, názory více zainteresovaných stran. Vylučuje se tak potlačování, stejně jako upřednostňování určitých názorů, k čemuž mají média obecně sklon (Jiráček, Köpplová, 2015, s. 313). Nejvyšší správní soud dále v uvedeném rozsudku uvádí, že pokud je z časových či jiných naléhavých důvodů znemožněno, aby v reportáži zazněl názor protistrany, musí být na tuto skutečnost divák upozorněn. Stejně je to v případě, kdy z podobných důvodů nemohou být ověřeny všechny informace. Prostor pro reakci protistran by měl být dán zejména v reportážích, které například prezentují kontroverzní témata či kritiku. Podle zmíněného rozsudku záleží především na tom, zda obsah i kontext podávané zprávy vyžaduje nějakou další reakci protistrany. Vše ovšem závisí na obsahu a kontextu informace. Vyváženost ve smyslu tematického obsahu znamená podávání informací z různých oblastí

a podpora jejich rozmanitosti (Kaczor, 2014, s. 434). Například při volbě prezidenta, jakožto významné události v politice, není možné zcela opomenout informovat o vědeckých průlomech nebo přírodních katastrofách.

Objektivní a vyvážené informace tedy nestranně popisují skutečnosti z různých, ověřených zdrojů. V kontextu celkového vysílání pak musí být podávány informace o široké škále témat z tuzemska i zahraničí.

2.4.2 Kontrola naplňování zásad objektivity a vyváženosti

Vzhledem k tomu, že objektivita a vyváženost jsou kvalitativní požadavky, je prakticky nemožné je přesně změřit. Snahy o takové měření v podobě počtu odvysílaných minut na dané téma fungují spíše jen jako přibližný ukazatel vyváženosti, avšak není zde zahrnut celkový dosah vysílání, psychologické a podobné faktory týkající se publika (Jirák, Köpplová, 2015, s. 314). Přesto je monitorování televizního vysílání za účelem kontroly naplňování zásad objektivity a vyváženosti jedním z úkolů Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, která byla zřízená zákonem č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen „zákon o provozování RTV“). Její práce také zahrnuje dozor nad dodržováním podmínek stanovených zmíněným zákonem, ukládání sankci za jejich porušení, udělování a odnímání licencí k vysílání a další. Sankce za porušení zásad objektivního a vyváženého vysílání mohou podle zákona o provozování RTV činit 5 000 až 2,5 miliónů Kč. Horní hranicí 5 miliónů je omezena sankce pro fyzické nebo právnické osoby, které zasáhnou do obsahu vysílání nebo jej jinak ovlivní. Podle zákona o provozování RTV Zvláštní pozornost věnuje Rada pro RTV vysílání v období před volbami. Obsah veškerých publicistických pořadů s politickým obsahem, vysílaných v České televizi, TV NOVA a v televizi Prima, je během předvolební kampaně analyzován. Po volbách je analýza vyhodnocena a zveřejněna na webových stránkách Rady pro RTV. Dále Rada pro RTV řeší stížnosti diváků, ale jen za předpokladu, že spadají do rozsahu její působnosti, což je mimo jiné například ochrana dětí a mládeže, obchodní sdělení ve vysílání a přílišná hlasitost reklam. (Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, 2019) Rada pro RTV je zákonem zřízena jako správní úřad, kterému je zároveň připisována značná míra nezávislosti na vládě na rozdíl od běžného hierarchického uspořádání správních úřadů, na jehož vrcholu vláda stojí. (Pouperová, 2016, s. 60)

Dozor nad dodržováním zákonů v oblasti televizního vysílání provádí na Slovensku Rada pro vysílání a retransmisi, zřízena na základě zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní

a retransmisii a o změně zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikacích. Tato instituce je na rozdíl od Rady pro RTV zřízena jako právnická osoba, která vykonává státní správu v oblasti radiového a televizního vysílání (Pouperová, 2016, s. 50). Její působnost má stejný rozsah jako působnost Rady pro RTV. Rada pro vysílání a retransmisi také monitoruje a analyzuje obsah vysílání především v předvolebním období a všechny tyto analýzy jsou k dispozici na webových stránkách. Za porušení zásad objektivit a vyváženosti v televizním vysílání však ukládá sankci pouze ve formě povinnosti odvysílat oznámení o porušení zákona, a nikoliv peněžní pokutu. Stížnost, kterou Rada pro vysílání a retransmisi musí vyřídit do 90 dnů od jejího doručení, může podat fyzická i právnická osoba. Lze podat i anonymní stížnost, avšak v takovém případě nemá Rada povinnost se jí zabývat. (Rada pre vysielanie a retransmisiu, 2019)

2.4.3 Případy porušení ve veřejnoprávních televizích

Česká televize byla Radou pro RTV za posledních osm let sankciována celkem ve 29 případech. Z toho 14 sankcí bylo uděleno za neoddělenou reklamu a reklamu v teleshoppingu týkající se pořadu Nákup extra, který byl vysílán na programech ČT1 a ČT2 v roce 2011. Další porušení zákona zahrnovala nepatřičně zdůrazněný product placement. Porušení zásad objektivit a vyváženosti se za tu dobu podle Rady pro RTV dopustila Česká televize celkem čtyřikrát. Celková výše sankcí za tato čtyři porušení zákona činila 500 000 Kč. (Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, 2019) Rádio a televízia Slovenska bylo za porušení zásad objektivit a vyváženosti v televizním vysílání sankciováno osmkrát, a to v letech 2007 až 2014. (Rada pre vysielanie a retransmisiu, 2019) Následuje bližší popis případu porušení uvedených zásad.

Vlivný člen ODS

Rada pro RTV uložila rozhodnutím č. 2009/1128/vos/ČTV České televizi pokutu ve výši 100 000 Kč za porušení zásad objektivit a vyváženosti v příspěvku pořadu Události s názvem Nový trend při problémech ve stavebním řízení, který ČT1 odvysílala 28. srpna 2009. V příspěvku byl podnikatel a tehdejší politik ODS Patrik Oulický označen jako „vlivný člen ODS“ a na příkladu černé stavby, kterou vlastní byla popisována tzv. atrakce, kterou Rada pro RTV v rozhodnutí popisuje jako: „*jev, kdy nadřízený úřad odejme věc místně příslušnému stavebnímu úřadu a předá ji jinam*“. K situaci se v příspěvku vyjádřili zastupitelé stavebních úřadů, mluvčí krajského úřadu i právník a poradce pro veřejnou správu, který uvedl, že by se mohlo jednat o střet zájmů. Rada pro RTV v rozhodnutí uvádí,

že označení pana Oulického za „vlivného člena ODS“ je hodnotící a způsobuje nevyváženost příspěvku z politického hlediska. Pan Oulický totiž nedostal v příspěvku možnost se k celé situaci vyjádřit, přičemž nebylo uvedeno proč. Další problém Rada pro RTV spatřila ve skutečnosti, že střet zájmů, o kterém se v příspěvku hovořilo nebyl dále specifikován. Česká televize namítala, že obsah reportáže není kritika pana Oulického ani kritika fyzické osoby. Dále se obhajovala argumentem, že o střetu zájmu hovořil v příspěvku pouze dotázaný a sice poradce pro veřejnou správu. I přesto Rada pro RTV rozhodla o uložení pokuty. Česká televize poté podala u Městského soudu v Praze žalobu, jíž se domáhala zrušení rozhodnutí Rady pro RTV, soud ji však v rozsudku č. 8A 89/2011 zamítl.

2.5 Cíle a sledovanost

Česká televize pravidelně analyzuje a hodnotí úroveň plnění úkolů, které jí ukládá zákon a blíže specifikuje Kodex ČT. Využívá k tomu interní a externí zdroje, které zahrnují dotazování i expertní posouzení. Analyzuje vysílání jako celek i jeho jednotlivé části se zaměřením na konkrétní témata, projekty nebo pořady. Česká televize také sleduje kvalitu vysílání, jeho sledovanost a uspokojování potřeb diváků z různých etnických, náboženských, sociálních i věkových skupin. Za stěžejní dokument v této oblasti lze označit každoročně zpracovávané Hodnocení plnění veřejné služby. Do jaké míry jsou naplňovány cíle, které si Česká televize pro souhrnné hodnocení stanovila a zda opravdu korespondují s ustanoveními zákona o ČT a Kodexem hodnotí na základě tohoto dokumentu Rada ČT. Hodnocení plnění veřejné služby tedy slouží jako podklad pro vlastní hodnocení Rady ČT. Zpracovává jej útvar Výzkumu a analýz ČT na základě dat získaných z výše uvedených zdrojů. Ve zvláštním dokumentu dále vypracovává externí společnost České televizi čtvrtletní, pololetní i souhrnnou roční analýzu zpravodajských i publicistických pořadů. Zvláštní pozornost je věnována jazykovému projevu ve vybraných pořadech České televize. (Česká televize, 2019)

Rozhlas a televízia Slovenska hodnotí některé aspekty veřejné služby ve svých výročních zprávách. Zaměřuje se spíše na plnění programových plánů, které jsou součástí aktuální smlouvy se státem. Základem programového plánu je povinnost odvysílat určitý počet pořadů daného žánru vzniklá na základě této smlouvy. RTV Slovenska dále ve své výroční zprávě analyzuje sledovanost a vnímanou objektivitu vysílání. (Výroční správa o činnosti RTV Slovenska, 2018, s. 11-32)

2.5.1 Obecné cíle České televize

Česká televize si v dokumentu Hodnocení plnění veřejné služby stanovuje obecné cíle, jejichž plnění je následně analyzováno. Tyto cíle vycházejí z požadavků, které na veřejnou službu v oblasti vysílání klade zákon o ČT, a které dále rozvíjí Kodex ČT. V posledním hodnocení plnění veřejné služby se Česká televize zaměřila na analýzu těchto pěti cílů veřejnoprávního vysílání:

- poskytování zpravodajských a publicistických informací, udržování a rozvoj občanské společnosti a demokracie,
- podpora vzdělanosti a vzdělávání,
- podpora kulturnosti, kultury a sportu,
- prezentace regionů České republiky, Evropy a světa,
- podpora nových médií a technologií. (Výroční zpráva o činnosti ČT, 2018b, s. 101-125)

Uvedené cíle navazují na hodnoty, které se Česká televize zavázala dodržovat jakožto člen Evropské vysílací unie (European Broadcasting Union, dále jen „EBU“), která podporuje veřejnoprávní vysílání a jeho kvalitu skrze sdílení informací mezi jejími členy. Komunita EBU se skládá ze 117 členů z 56 zemí světa, tedy nejen Evropy. Mezi členy patří i RTV Slovenska a dále například německé, ruské, polské a turecké veřejnoprávní televize. Také známá British Broadcasting Corporation neboli BBC je členem EBU. Mezi klíčové hodnoty, které zastávají členové EBU patří univerzalita, nezávislost, rozmanitost, znamenitost, zodpovědnost a inovace. Například cíl podpory kulturnosti v sobě odráží zásadu univerzality a současně rozmanitosti. Podobně rovněž cíl podpory nových médií zahrnuje inovace v podobě rozvoje internetového vysílání České televize. (EBU, 2019)

Radě ČT je pro zhodnocení plnění cílů předkládán dokument obsahující mimo jiné analýzu nabídky pořadů z hlediska žánrů a graficky vypracovaná data poskytnutá externími společnostmi zabývajícími se veřejným průzkumem. Tyto společnosti zjišťují pro ČT například míru její důvěryhodnosti, podíl na sledovanosti, analýzu obsahu vybraných pořadů apod. Dále Česká televize využívá ke sběru potřebných dat vlastní denní kontinuální výzkum, který je prováděn s pomocí tisícovky respondentů a provádí on-line tracking prostřednictvím internetového vysílání. (Výroční zpráva o činnosti ČT, 2018, s. 90)

Z hlediska cíle poskytování zpravodajských a publicistických informací, udržování a rozvoje občanské společnosti a demokracie je hlavní zpravodajský pořad ČT, Události,

podle jejího vlastního průzkumu pokládán obecně za nejdůvěryhodnější. Výzkum externí společnosti dále dokazuje, že Události jsou pokládány diváky za důvěryhodnější než hlavní zpravodajské pořady v Německu, Slovensku a Polsku. Dokonce i zpravodajství britské BBC považuje za důvěryhodné jen 61 % diváků, přičemž Události považuje za důvěryhodné 65 % diváků. Jedním z aspektů plnění tohoto cíle je poskytování objektivních a vyvážených informací. Podle dat získaných vlastním průzkumem považuje informace poskytované Českou televizí za objektivní a vyvážené 60 % diváků. (Výroční zpráva o činnosti ČT, 2018 s. 105-106) Vnímaná objektivita a vyváženost přitom v posledních letech klesá, neboť například v roce 2014 byl tento podíl 68 % diváků. (Výroční zpráva o činnosti ČT, 2015, s. 81) Rada ČT na základě dalších analýz souvisejících s plněním tohoto cíle konstatovala, že formulace cíle koresponduje s ustanoveními zákona o ČT a Kodexem ČT, a že jej Česká televize v roce 2017 splnila. (Výroční zpráva o činnosti ČT, 2018 s. 111)

K cíli týkajícímu se podpory vzdělanosti a vzdělávání měla Rada ČT několik doporučení, přesto v závěru konstatovala, že cíl Česká televize splnila. Doporučení se týkalo dalšího rozvoje vzdělávacích pořadů a debatních pořadů zaměřujících se na kulturní a náboženskou rozmanitost, jejichž cílem by byla podpora soudržnosti. Další obecné cíle byly v roce 2017 podle Rady ČT splněny. (Výroční zpráva o činnosti ČT, 2018, s. 113-125)

Rozhlas a televízia Slovenska si podobné cíle nestanovuje. Zaměřuje se přímo na zákonem dané úkoly veřejné služby, mezi které patří, jak již bylo v této kapitole uvedeno, poskytování objektivních a v celku vyvážených informací. S tímto úkolem souvisí i vnímaná důvěryhodnost televize, a především pak jejího zpravodajství. Podle průzkumu ČT považuje hlavní zpravodajství RTV Slovenska za důvěryhodné 34 % diváků. (Výroční zpráva o činnosti ČT, 2018, s. 106) Jako nejobjektivnější jej vnímá 25 % diváků což ze zpravodajství RTV Slovenska činí nejobjektivnější zpravodajství na Slovensku, alespoň tedy podle názoru diváků. (Výroční zpráva o činnosti RTV Slovenska, 2018, s. 109) Přesto jde o výrazně nižší podíly vnímané objektivity i důvěryhodnosti, než získala v průzkumech ČT. To může být mimo jiné způsobeno nižší konkurenceschopností RTV Slovenska nebo odlišnými metodami sběru dat a jejich vyhodnocování.

2.5.2 Ukazatele úrovně vysílání

Jako základní ukazatele úrovně vysílání si Česká televize stanovila indikátory v oblasti kvality, zásahu a dopadu. Mezi indikátory kvality zařadila spokojenost diváků, podíl vlastní tvorby, originalitu, důvěryhodnost, inovativnost a podíl premiér. Například

spokojenost diváků je již od roku 2015 na stálé úrovni 81 %. Toto zjištění vyplývá z denního kontinuálního výzkumu, který provádí sama ČT. Z výsledků stejného průzkumu zaznamenala ČT v roce 2017 pokles o 9 % v divácky vnímané originalitě pořadů. Po tomto poklesu vnímá pořady ČT jako originální 57 % diváků. Klesající trend zaznamenává celková důvěryhodnost České televize. Roku 2017 ji považovalo za důvěryhodnou 63 % diváků, tedy o 12 % méně než v roce 2013. (Výroční zpráva o činnosti ČT, 2016, s. 61)

Za účelem zhodnocení sledovanosti využívá ČT dat od Asociace televizních organizací. Konkrétně je sledován týdenní zásah diváků, což je podíl osob, které sledovaly některý z programů nebo konkrétní pořad ČT nepřetržitě alespoň 15 minut. (Výroční zpráva o činnosti ČT, 2018, s. 90) Průměrný týdenní zásah pořadů ČT se dlouhodobě pohybuje okolo 76 %. Evropský průměr týdenního zásahu veřejnoprávních televizí byl v roce 2017 64 %. (Audience trends: television, 2018, s. 9) Česká televize si tedy v této oblasti vede velmi dobře. Dopad svého vysílání zkoumá ČT prostřednictvím průzkumu zaujetí a míry diskusí o pořadech ČT s rodinou a přáteli. Zatímco zaujetí pořady se stabilně pohybuje okolo 68 %, míra diskusí o pořadech ČT vykazuje klesající trend. V roce 2017 diskutovalo o pořadech ČT jen 37 % diváků. Vyplývá to z průzkumu prováděného Českou televizí. (Výroční zpráva o činnosti ČT, 2018, s. 92)

2.5.3 Uspokojování potřeb všech diváckých skupin

Mezi úkoly veřejné služby v oblasti vysílání patří mimo jiné nabízení pořadů pro různé věkové, náboženské, kulturní, etnické a další skupiny. Plnění tohoto úkolu také zhodnocuje Rada ČT na základě podkladů v dokumentu Hodnocení plnění veřejné služby. Česká televize čerpá potřebná data z archivu odvysílaných pořadů a ze svého programu vysílání. Pozornost je věnována sledovanosti v rámci diváckých skupin a nabídce pořadů s tematikou určenou pro specifické skupiny. Rada ČT naposledy konstatovala, že Česká televize za rok 2017 splnila tento úkol veřejné služby a jeho specifikace obsažené v Kodexu ČT. (Výroční zpráva o činnosti ČT, 2018, s. 126-130)

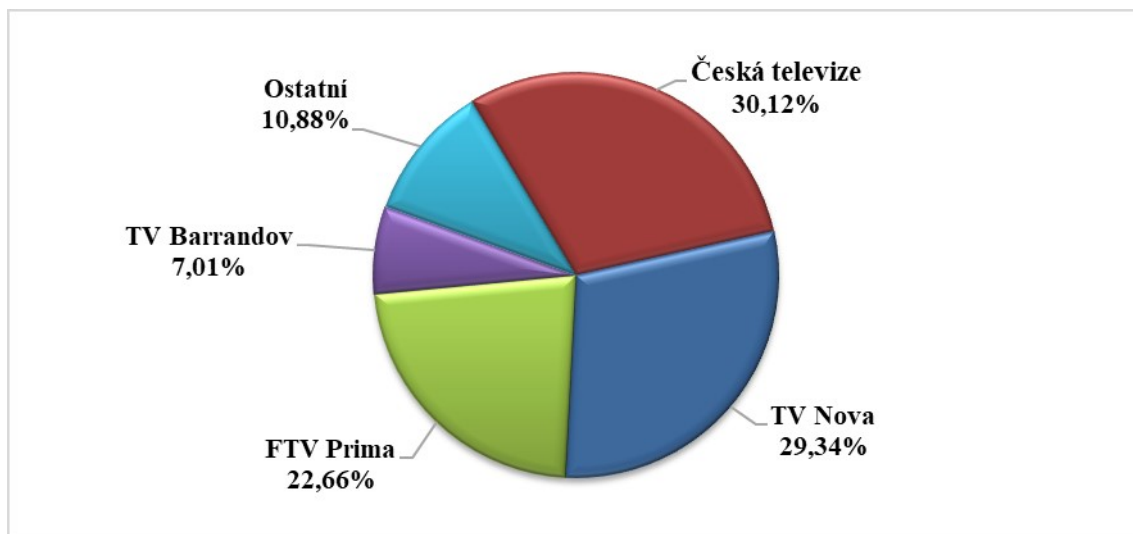
Při průzkumu zásahu ČT v rámci různých demografických skupin vyšlo najevo, že Českou televizi nejvíce sledují lidé starší 65 let. Konkrétně se jedná o 91 % televizních diváků z této věkové skupiny. Naopak nejméně sledují Českou televizi lidé ve věku 18-24 let. Zásah dětských pořadů a programu ČT :D zaměřeného na dětské diváky činil v odděleně sledovaných skupinách 4-9 let a 4-12 let vždy více než 50 %. (Výroční zpráva o činnosti ČT, 2018, s. 126-128) Sledovanost dětskými diváky zjišťovala ve své výroční zprávě i RTV

Slovenska. Ve skupině 4-11 let sledovalo v roce 2017 program Jednotka 7,4 % dětských diváků, což je nejvíce za posledních 7 let. Jedná se však o data vyjadřující podíl na publiku, nikoliv o zásah. Odlišné ukazatele sledovanosti tak není možné srovnávat. (Výroční správa o činnosti RTV Slovenska, 2018, s. 12)

2.5.4 Celková sledovanost

Dalším ukazatelem, který Česká televize pravidelně analyzuje je sledovanost. Z těchto analýz získává informace o konkurenceschopnosti pořadů a preferencí diváků. Údaje jsou sledovány měsíčně, čtvrtletně i ročně. Asociace televizních organizací poskytuje České televizi data o takzvaném podílu na publiku což je zvláštní veličina, která v procentech vyjadřuje podíl mezi diváky sledujícími konkrétní televizní stanici a všemi diváky, kteří v danou chvíli sledují televizi. Podíl na publiku je zjišťován za 24 hodin a zvláště za hlavní vysílací čas, což je od 19:00 do 22:00. Veřejně přístupné jsou i ukazatele sledovanosti jednotlivých pořadů vysílaných na ČT 1, ČT 2, ČT sport i ČT 24 a to již od roku 1998. (Asociace televizních organizací, 2019) (Česká televize, 2019)

Graf 2.1: Podíl na publiku (15+) za 24h – rok 2018

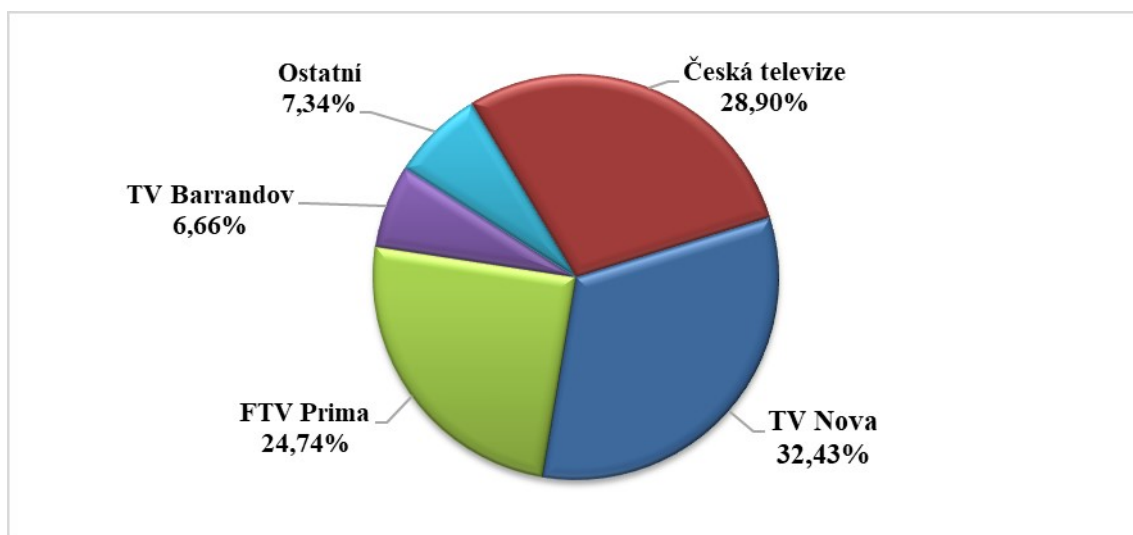

Zdroj: ATO – Nielsen Admosphere, živě+TS0-3, vlastní zpracování

Z grafu 2.1 je patrné, že Česká televize rozhodně patří mezi nejsledovanější televize v České republice. Co se týká loňského celodenního měření, získala dokonce největší podíl na publiku a sice 30,12 %. Průměrný podíl na publiku evropských veřejnoprávních televizí se dlouhodobě pohybuje okolo 24,5 %. (Audience trends: television, 2018, s. 10) To znamená, že Česká televize dosahuje v této oblasti nadprůměrných výsledků. Nejsledovanější kanálem České televize byla ČT 1, která získala 15,8 % diváků. Měření se týkalo diváků starších 15 let a pro zjednodušení jsou v grafu 2.1 uvedeny všechny programy

daných vysílacích společnostích souhrnně. V těsném závěsu za Českou televizi je, co se týká celodenního podílu na publiku, televize Nova, respektive společnost TV Nova, s. r. o. Programy této společnosti získaly dohromady 29,34 % z podílu na publiku. Rozdíl mezi podílem České televize a TV Nova je menší než 1 %, tyto televizní společnosti si tedy, alespoň v podílu na publiku, významně konkurují.

Graf 2.2: Podíl na publiku (15+) - rok 2018, hlavní vysílací čas 19:00 – 20:00

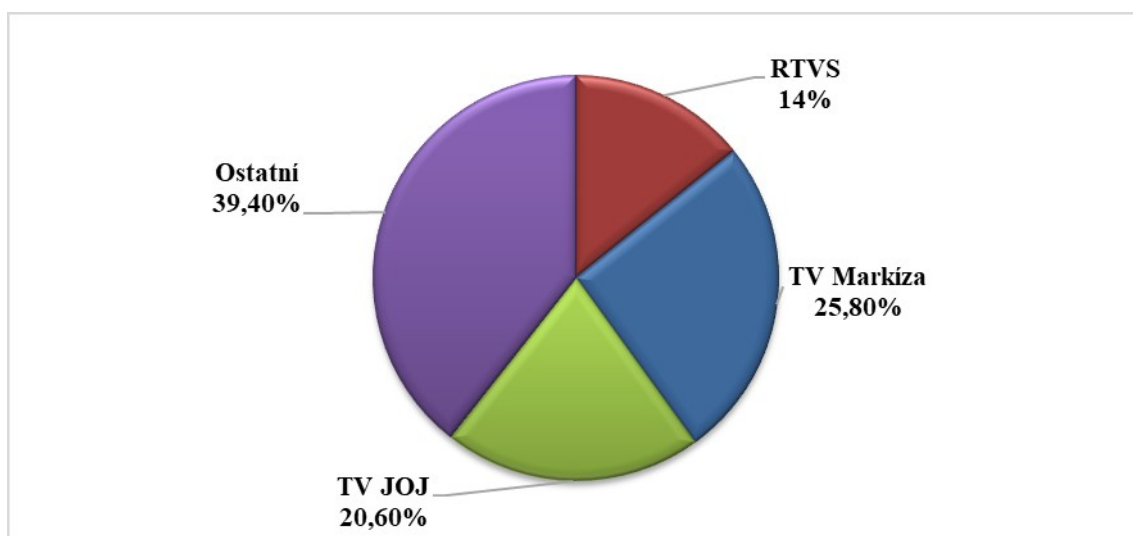

Zdroj: ATO – Nielsen Admosphere, živě+TS0-3, vlastní zpracování

Údaje podílu na publiku v hlavním vysílacím čase za rok 2018 nejsou zásadně odlišné od těch celodenních (viz graf 2.2). Česká televize je v tomto případě druhou nejsledovanější televizí, neboť ji o téměř 4 % předběhla společnost TV Nova. Nejsledovanějším programem České televize je i v hlavním vysílacím čase ČT 1 s podílem na publiku 18,52 %. (Asociace televizních organizací, 2019)

Dle grafu 2.3 oslovují všechny slovenské televizní společnosti dohromady celkem 60,6 % obyvatel Slovenské republiky. Zbýlý podíl diváků (v grafu uveden souhrnně jako „ostatní“) patří zejména placeným televizním programům, ale i českým či maďarským televizím. (Maxa, 2019) RTV Slovenska má výrazně horší postavení ve sledovanosti než Česká televize, protože její podíl na publiku je ve srovnání s ČT poloviční a sice 14,2 %. Její podíl na publiku je tak téměř 10 % pod evropským průměrem. Graf 2.3 také znázorňuje všechny programy vysílacích společností souhrnně.

Graf 2.3: Podíl na publiku (12+) za 24h – rok 2018 – Slovensko

Zdroj: PMT/Kantar Media cit. podle Maxa, 2019, vlastní zpracování

2.6 Dílčí závěr

Česká televize vznikla z instituce, která dlouhou dobu podléhala silné cenzuře vysílaného obsahu a byla ovládána totalitním režimem, což nepochybně ovlivnilo její vývoj i pověst. Ze svého titulu veřejnoprávní televize je Česká televize zákonem o ČT jednoznačně oddělena od soukromoprávních televizních společností i od státu, což z ní podle tohoto zákona dělá nezávislou instituci. Rovněž je České televizi určena role vykonavatele veřejné služby, která zahrnuje řadu více či méně konkrétních úkolů. Zákon o ČT nechal specifikaci některých úkolů veřejné služby přímo na České televizi v podobě povinnosti předložit Poslanecké sněmovně ke schválení vypracovaný Kodex. Tento způsob umožňuje v případě potřeby jednodušší a rychlejší změny v konkrétních aspektech úkolů veřejné služby v oblasti vysílání. Jedním z těchto úkolů je podle zákona o ČT poskytování objektivních, ověřených a vyvážených informací. Nejen, že se jedná o významnou zásadu veřejnoprávního vysílání, ale zákon o provozování RTV tuto povinnost ukládá současně každému jinému provozovateli televizního vysílání. Protože však zákon ani tento úkol, respektive pojmy objektivita a vyváženost informací, blíže nespecifikuje, musel v řadě sporných případů rozhodovat Nejvyšší správní soud ČR.

Hodnocení plnění úkolů veřejnoprávního vysílání není jednoduché, neboť jde především o úkoly kvalitativního charakteru, což již předem prakticky vylučuje přesné měření. Česká televize provádí opravdu velké množství nejrozumnějších analýz svého vysílání za pomoci interních i externě získaných dat, ovšem konečné hodnocení má na starost Rada

ČT. Z podkladových materiálů, které jsou Radě ČT předkládány skutečně vyplývá, že Česká televize splňuje cíle, které si stanovila na základě zákona a Kodexu ČT i další úkoly, jejichž aspekty sleduje a analyzuje. Ostatně stejný názor vyjádřila ve svém hodnocení i sama Rada ČT. Nedostatkem těchto hodnocení je však absence významnějších návrhů a doporučení ke zlepšení některých aspektů a ukazatelů plnění veřejné služby. Česká televize nevěnuje příliš pozornosti dlouhodobým trendům, které jsou například v případě vnímané objektivity a důvěryhodnosti klesající. Ve srovnání se zahraničními veřejnoprávními televizemi si ovšem Česká televize vede v těchto aspektech stále velmi dobře.

Programy České televize patří k těm nejsledovanějším. Dlouhodobě vysoká sledovanost vede k vyšším ziskům z prodeje vysílacího času a je indikátorem stabilního postavení na trhu. Česká televize dosahuje v podílu na publiku, ve srovnání s evropským průměrem za veřejnoprávní televize, nadprůměrných výsledků. Televizní programy RTV Slovenska dosahují mnohem horších výsledků ve sledovanosti a nekonkurují komerčním televizím tak silně jako Česká televize.

Z hlediska svého postavení ve společnosti a zřizovacího zákona je Česká televize nezávislou institucí založenou za účelem plnění veřejné služby v oblasti vysílání. Podařilo se jí odpoutat se od minulosti plné politického nátlaku a cenzury a je uznávanou a vlivnou televizní společností, která v zásadě plní zákonem dané cíle.

3 Vedení České televize a jeho srovnání se slovenskou veřejnoprávní televizí

Jak již bylo řečeno v předchozí kapitole, v čele České televize stojí generální ředitel, který působí jako statutární orgán. Kontrolním orgánem je Rada ČT, která má zastupovat veřejnost v kontrole vykonávání veřejné služby. (Pouperová, 2016, s. 189) Obsahem této kapitoly je zhodnocení nezávislosti vedení pomocí analýzy způsobu volby generálního ředitele i členů Rady ČT a jejich pravomocí. Zároveň bude postup volby srovnáván s postupem, který je používán v RTV Slovenska.

3.1 Organizační struktura vedení České televize

Organizační struktura České televize je obecně dána zákonem o ČT, který určuje postavení generálního ředitele a Rady ČT. Konkrétní organizační struktura je vymezena v organizačním řádu České televize. Ten dále stanovuje některé pravomoci vedoucích zaměstnanců a hlavní činnosti jednotlivých útvarů. Informace ohledně pravomocí a povinností generálního ředitele lze nalézt ve Statutu České televize, což je vnitřní předpis, který vedle Kodexu ČT blíže specifikuje poslání, organizaci a hospodaření České televize. Statut schvaluje Rada ČT na návrh generálního ředitele. Rada ČT stojí mimo vymezenou organizační strukturu a její činnost se řídí zvláštním jednacím řádem. (Česká televize, 2019)

3.2 Generální ředitel České televize

Generální ředitel je podle zákona o ČT odpovědný Radě ČT, která jej jmenuje na 6 let. (Pouperová, 2016, s. 190) V současnosti je jím, bývalý ředitel TV Nova, Petr Dvořák. Poprvé byl pan Dvořák zvolen v roce 2011 a znovu mezi kandidáty zvítězil v roce 2017. Oficiálně jde o osmého generálního ředitele v čele České televize. Pouze dva další ředitelé ovšem plnili svou funkci celé volební období, a sice Ivo Mathé, historicky první generální ředitel ČT, a předchůdce pana Dvořáka, Jiří Janeček. Četné střídání generálních ředitelů probíhalo v letech 1998 až 2003, přičemž okolo roku 2000 procházela ČT již dříve zmíněnou krizí. (Česká televize, 2019) Generální ředitel ČT stojí na vrcholu veřejnoprávní instituce, která na konci roku 2017 zaměstnávala 2 954 zaměstnanců. (Výroční zpráva o činnosti ČT, 2018, s. 16)

3.2.1 Funkce a pravomoci

Klíčové úkoly a pravomoci jsou generálnímu řediteli České televize dány zákonem o ČT. Konkrétněji jsou zpracovány ve Statutu ČT, schváleném v roce 2016, podle kterého jsou hlavními funkcemi generálního ředitele jakožto statutárního orgánu:

- jednání jménem ČT,
- řízení činností ČT,
- a vydávání interních normativních aktů. (Česká televize, 2019)

Dále může generální ředitel zřizovat poradní orgány, kterými jsou v současnosti Kolegium generálního ředitele, Etický panel a Divácká rada. Generální ředitel Radě ČT předkládá ke schválení případně k projednání Statut ČT, rozpočet, návrhy rozvoje či návrhy na jmenování nebo odvolání členů Etického panelu. Chce-li generální ředitel zavést v ČT novou významnou službu nebo změnit stávající, musí Radě ČT představit návrh takové služby, ve kterém je podrobně vysvětleno, jak tato služba naplňuje potřeby veřejnosti a zda je v souladu se zákonem a Kodexem ČT. (Statut ČT, 2016, s. 3) V podstatných záležitostech se tedy musí generální ředitel shodnout s Radou ČT.

Přímo generálnímu řediteli podléhá 8 jednotlivých divizí, jako je například divize výroby, zpravodajství a sportu, programu, marketingu apod. Každá divize má svého ředitele, jehož do funkce jmenuje generální ředitel. Ředitele televizních studií v Brně a Ostravě jmenuje generální ředitel po předchozím schválení Radou ČT. (Česká televize, 2019) Výši mzdy generálního ředitele určuje Rada ČT. V roce 2018 činila jeho hrubá měsíční mzda 242 000 Kč. (Echo24, 2019)

3.2.2 Způsob volby

Do této funkce nesmí být podle zákona o ČT jmenováni politici, soudci, pracovníci ve veřejné správě, členové Rady pro RTV, Rady ČT a členové dalších státních institucí. Uchazeč o tuto funkci musí být bezúhonným občanem ČR s trvalým pobytem v ČR a musí být způsobilý k právním úkonům.

Generálního ředitele volí i odvolává Rada ČT. Výběrové řízení naposledy Rada ČT vypsal téměř půl roku před koncem volebního období. Mimo podmínky stanovené zákonem o ČT musí uchazeči splňovat požadavky Rady ČT, jimiž jsou vysokoškolské vzdělání a osobnostní i manažerské předpoklady pro výkon této funkce. Předchozí praxe v oboru a zkušenosti s řízením mediální společnosti je významným plus. K přihlášce do výběrového řízení přikládá kandidát kromě strukturovaného životopisu, kopie diplomu, a dalších

dokumentů běžných při kandidatuře do tak významné funkce, i vypracovanou koncepci dalšího rozvoje ČT s vytyčením stěžejních cílů pro své volební období. Koncepce by měla mít podle požadavků Rady ČT 5 až 10 stran a jejím obsahem musí být i jednotlivé kroky k dosažení vytyčených cílů. (Podmínky výběrového řízení, 2017)

Při poslední volbě generálního ředitele v roce 2017 se přihlásilo 12 kandidátů. Nejprve byl proveden užší výběr, při němž každý z 15 členů Rady ČT mohl hlasovat až pro 5 kandidátů. Do konečné volby generálního ředitele se dostalo 5 uchazečů, kteří získali nejvíce hlasů. Následně byl volen vítěz výběrového řízení formou tříkolového tajného hlasování. Pět finálních uchazečů dostalo šanci pronést proslov o maximální délce 10 minut a poté odpovídali na dotazy Rady ČT. Každý člen Rady ČT mohl v prvním kole hlasovat pro dva kandidáty, přičemž Petr Dvořák získal 14 hlasů, a proto postoupil do druhého kola spolu s Martinem Konrádem, který obdržel 6 hlasů. Ve druhém kole obdržel všechny hlasy Petr Dvořák a byl jmenován generálním ředitelem České televize až do 30. září 2023. (Zápis z 9. jednání Rady České televize, 2017)

Rada ČT může generálního ředitele odvolat pouze ze zákonem stanovených důvodů. Podle zákona o ČT jde vždy o důvody fakultativní, Rada ČT sama uváží, zda generálního ředitele odvolá. Mezi tyto důvody patří porušování povinností generálního ředitele, nevykonávání funkce po dobu šesti měsíců, a především je důvodem k odvolání skutečnost, že Česká televize pod jeho vedením nevykonává veřejnou službu podle zákona o ČT i přes předchozí upozornění generálního ředitele ze strany Rady ČT. (Pouperová, 2016, s. 190)

3.3 Rada České televize

Rada České televize působící jako kontrolní orgán stojí mimo organizační strukturu ČT a podléhá přímo a pouze Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. (Pouperová, 2016, s. 189) Žádné z klíčových rozhodnutí týkajících se budoucnosti České televize nemůže být provedeno bez souhlasu Rady ČT. Z důvodu významnosti tohoto orgánu je obsah jeho činnosti i způsob volby členů poměrně podrobně upraven v zákoně o ČT. Členy volí do funkce Poslanecká sněmovna, což může být důvodem proč se objevují názory, které je označují jako: „*politické vyslance kontrolující jen náležitou míru propagace „svých“ stran ve vysílání*“ (Žantovský, 2018, s. 249) Právě Rada ČT je však orgánem do jehož úkolů ze zákona mimo jiné spadá i dohlížení na dodržování zákonných požadavků, které jsou kladeny na ČT z titulu konání veřejné služby v oblasti televizního vysílání. K těmto úkolům, jak již bylo uvedeno výše, patří poskytování objektivních a vyvážených informací a ČT by

tak v případě propagace politických stran porušovala zákon. Pokud by Rada ČT z titulu kontrolního orgánu takovou propagaci připouštěla jednalo by se o selhání zákonodárce a Českou televizi by nebylo možné považovat za nezávislou.

3.3.1 Funkce a pravomoci

Česká televize patří jako veřejnoprávní televize do rukou veřejnosti, která má podle zákona o ČT právo na kontrolu její činnosti. Toto právo má být uplatňováno právě prostřednictvím Rady ČT. Rozsah její působnosti je v podobě výčtu uveden v zákoně o ČT a jde zejména o jmenování a odvolávání generálního ředitele, schvalování rozpočtu, kontrola hospodárnosti a účelnosti při využívání finančních zdrojů ČT, dohlížení na plnění úkolů veřejné služby a další. Většina její činnosti je spojena s generálním ředitelem, jehož návrhy a podněty se Rada ČT zabývá. Od schvalování Kodexu nebo Statutu ČT, předloženého generálním ředitelem, až po stížnosti na jeho činnost nebo osobu. (Česká televize, 2019) Rada ČT se schází na jednání, jejichž průběh upravuje jednací řád Rady ČT, v průměru dvakrát měsíčně. Jednání jsou veřejně přístupná, a dokonce je lze sledovat v živém přenosu nebo ze záznamu na webových stránkách České televize. Volně přístupné jsou také zápisy ze všech jednání Rady ČT. (Pouperová, 2016, s. 189)

Rada ČT si podle svého jednacího řádu volí ze svých řad předsedu a místopředsedy. Poradním orgánem Rady ČT je pětičlenná dozorčí komise. Jejím úkolem je kontrola hospodaření ČT s jejím majetkem a finančními zdroji a upozorňování na zjištěné nedostatky v této oblasti. Její členy volí Rada ČT. Podle zákona o ČT musí být členové dozorčí komise odborně způsobilí, ovšem tuto způsobilost zákon dále neupřesňuje. (Pouperová, 2016, s. 193) Pro zvolení člena dozorčí komise i pro jeho odvolání platí stejné podmínky jako pro členy Rady ČT. I dozorčí komise volí svého předsedu a místopředsedu. (Jednací řád Rady ČT, 2011)

Měsíční odměny za vykonávání funkce člena Rady ČT jsou podle zákona o ČT stanoveny součinem průměrné hrubé měsíční mzdy v České televizi za předcházející kalendářní rok a koeficientem stanoveným zákonem o ČT. V roce 2018 činila měsíční odměna člena Rady ČT 31 700 Kč, odměna místopředsedů byla 40 900 Kč a předseda dostával měsíční odměnu ve výši 50 400 Kč. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 52) Je ovšem nutné upozornit na skutečnost, že členství v Radě ČT není ani v případě předsedy hlavním pracovním poměrem a jedná se pouze o výkon funkce. V praxi mají členové často vlastní zaměstnání, ze kterého musí být pro výkon funkce člena Rady ČT v případě potřeby

uvolnění. Mezi současné členy patří pedagogové, politický komentátor, filozof, bývala poslankyně, mediální analytik, člen olympijského výboru a další. Měsíční odměny členů dozorčí komise určuje Rada ČT. (Česká televize, 2019)

Důležitým ustanovením zákona o ČT je § 8 odst. 4: „*Rada ani její členové nesmějí přímo zasahovat do výroby a vysílání televizních pořadů.*“. Rada ČT může pouze vyjádřit svůj názor formou stanoviska a doporučení. (Pouperová, 2016, s. 190) Čímž se zákonodárce snaží omezit vliv Rady ČT pouze na kontrolu a dohled.

3.3.2 Způsob volby členů

Volba členů Rady ČT probíhá, jak již bylo uvedeno výše, prostřednictvím Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Ti mají být podle zákona o ČT voleni takovým způsobem, aby zastupovali širokou veřejnost s různými názory, náboženstvím, z různých sociálních vrstev, regionů ČR apod. Platí stejné podmínky jako pro uchazeče na generálního ředitele. Členové musí být občany ČR s trvalým bydlištěm na jejím území, bezúhonní a členství je neslučitelné s vykonáváním funkce ve veřejné správě, politice nebo vykonáváním jiného zaměstnání, které by bylo v rozporu s funkcí člena Rady ČT. Členové nesmí být současně zaměstnání Českou televizí ani nemohou současně vykonávat funkci člena dozorčí komise České televize a dále nemohou podnikat v médiích nebo zastupovat takové obchodní zájmy, které by mohly ohrozit důvěru veřejnosti v nezávislost Rady ČT. Poslední uvedené podmínky přitom platí i pro osoby blízké členům.

Rada ČT má 15 členů, kteří jsou voleni na 6 let. Každé 2 roky se obměňuje třetina členů a zákon o ČT umožňuje i opakované zvolení. Běžně ovšem dochází k volbě méně než pěti členů, z důvodu odstoupení stávajících členů. (Mrzena, 2018a) Poslanecké sněmovně navrhuje kandidáty nejrozličnější organizace a sdružení. Podle zákona o ČT §4 odst. 2 jde o sdružení: „*představující kulturní, regionální, sociální, odborové, zaměstnavatelské, náboženské, vzdělávací, vědecké, ekologické a národnostní zájmy*“. V praxi navrhuje kandidáty nejrozličnější spolky, pedagogické a umělecké či humanitární a náboženské organizace. Poslanci následně z navržených kandidátů volí způsobem tajného hlasování nové členy. Tajným hlasováním má být poslancům umožněna volba bez ohledu na politickou stranu, kterou zastupují. V roce 2018 se uskutečnila volba jednoho člena a kandidáti, kteří se dostali až do finálového kola volby byli navrženi Divadelní, literární, audiovizuální agenturou, z. s., Pochodnickým spolkem a humanitární organizací UNICEF. (Mrzena, 2018b) S 80 hlasy od 147 přítomných poslanců nakonec zvítězil Vladimír Karmazín, bývalý

provozní ředitel České televize, který svého času působil jako zástupce generálního ředitele ČT. Ke zvolení bylo nutné, aby získal nadpoloviční většinu hlasů, tedy minimálně 74. (Mrzena, 2018c) Z toho vyplývá, že ačkoli kandidáty navrhuje organizace zastupující veřejné zájmy, konečné slovo mají při výběru členů pouze poslanci.

Poslanecká sněmovna může za zákonem stanovených podmínek člena Rady ČT odvolat. Jde o případy, kdy člen přestal splňovat výše uvedené podmínky výkonu funkce, déle než 3 měsíce se nezúčastnil jednání, narušil důstojnost této funkce nebo jednal takovým způsobem, že lze zpochybnit jeho nezávislost a nestrannost jako člena Rady ČT. Pokud Rada ČT opakovaně neplní povinnosti, které jí ukládá zákon o ČT, může ji Poslanecká sněmovna odvolat celou. Stejný případ může nastat, pokud Poslanecká sněmovna opakovaně neschválí výroční zprávy České televize, které jí Rada ČT předkládá ke schválení. (Pouperová, 2016, s. 198) Poslední uvedená možnost odvolání Rady ČT je aktuálním tématem. Poslanci stále projednávají schválení výročních zpráv z let 2016 a 2017, přičemž Česká televize čelí anonymnímu trestnímu oznámení za špatně vypsané výběrové řízení a další kritice z řad politiků. Prezident Miloš Zeman dokonce doporučil neschválení jedné z výročních zpráv a obměnu Rady ČT. (Honzejk, 2018)

3.3.3 Návrhy novelizace způsobu volby

Způsob volby členů Rady ČT bývá často terčem kritiky, neboť politické strany mohou prostřednictvím výše zmíněných institucí bez problému navrhnout své kandidáty a poté je zvolit. (Pouperová, 2016, s. 203) Poslanecká sněmovna má nad Radou ČT velkou moc a snahy o její omezení v podobě navrhovaných novelizací zákona o ČT proto nejsou výjimkou.

Významnou změnu v systému volby členů Rady ČT navrhoval Vládní návrh novely zákona o České televizi, sněmovní tisk č. 275 z roku 2003. Volbu patnácti členů si mezi sebou měli rozdělit Poslanecká sněmovna, Senát a předseda vlády rovným dílem. To znamená že 5 členů by bylo voleno Poslaneckou sněmovnou, 5 by zvolil Senát a zbylých 5 by jmenoval předseda vlády. Před samotnou volbou měly být podle této novely určeny Poslaneckou sněmovnou nebo Senátem právnické osoby, které mohou navrhopvat kandidáty. Navrhováno bylo, aby se výčet organizací navrhujících kandidáty na členy Rady ČT rozdělil mezi obě komory Parlamentu a předsedu vlády. Poslanecká sněmovna měla tyto právnické osoby vybírat z těch, které představují kulturní, regionální, zaměstnavatelské a náboženské zájmy. Senát by volil navrhovatele kandidátů z právnických osob zastupujících kulturní,

odborové, národnostní, vzdělávací a ekologické zájmy a předseda vlády by jmenoval členy Rady ČT navržené právníckými osobami reprezentujícími vědecké a profesní zájmy. Právnícké osoby zvolené za navrhovatele by přitom kandidáty nemuseli navrhopvat jen ze svých řad. Takto volení členové Rady ČT by byli přímo odpovědni pouze orgánu, který je jmenoval a pouze ten by daného člena mohl také odvolat. Součástí návrhu novely byla rovněž možnost odvolat členy Rady ČT, kteří byli zvoleni Poslaneckou sněmovnou a Senátem v případě, že oba tyto orgány vysloví nesouhlas se stejnou výroční zprávou. Kontinuita Rady ČT by přitom byla zaručena v podobě pěti členů, kteří byli jmenováni předsedou vlády. Nebylo by tedy možné odvolat celou Radu ČT. (Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, 2003a)

Výše uvedená část novely však nebyla schválena a pravomoc volby členů Rady ČT zůstala v rukou Poslanecké sněmovny. Při prvním čtení návrhu novely řada poslanců vyjádřila názor, že nejde o posílení nezávislost České televize, ale naopak o posílení vlivu státu na Českou televizi. Poslanec Petr Pleva například uvedl, že: *„Volba rady bude totiž udělána tak, že v radě mohou být pouze lidé, kteří budou v dobrých vztazích s vládní koalicí.“* (Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, 2003b)

Do konce minulého volebního období nestihla Poslanecká sněmovna projednat poslanecký návrh novely zákona o ČT, sněmovní tisk č. 965 z roku 2016. Návrh podala skupina tehdejších poslanců a byl dalším pokusem o změnu způsobu volby členů Rady ČT. Podle této novely by měly členy Rady ČT navrhopvat předem zvolené organizace a politické strany a hnutí, které zvítězily v posledních volbách do Poslanecké sněmovny. Každá z těchto organizací, stran a hnutí navrhne předsedovi Senátu jednoho kandidáta. Předseda Senátu následně podle návrhu novely ověří, zda kandidáti splňují obecné předpoklady členství, tedy zda jsou bezúhonní, svéprávní a občany ČR a pokud nezjistí nedostatky, jmenuje je členy Rady ČT. Počet členů by závisel na počtu stran nebo hnutí, které by získaly místo v Poslanecké sněmovně. Volba členů by byla průhlednější a organizace i politické strany by nesly větší odpovědnost za členy, které navrhly, neboť ti by je v Radě ČT nepřímou reprezentovali. (Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, 2016)

Poslanecký návrh novely je inspirován způsobem, jakým se do rady veřejnoprávní televize dosazují členové ve Spolkové republice Německo. Pokud by byl návrh schválen v celém znění členství v Radě ČT by se stalo čestným a nenáležela by za něj odměna, pouze náhrada nezbytných nákladů. Pro kontrolu činnosti Rady ČT by její členové zvolili

pětičlennou Správní radu, která by nahradila současnou dozorčí komisi, včetně jejích úkolů a převzala by část dosavadních úkolů Rady ČT jako je vyjadřování se k návrhům generálního ředitele a projednávání plánů dlouhodobého rozvoje. Za výkon funkce člena Správní rady by náležela odměna. Mezi úkoly Rady ČT by nově spadalo schvalování výročních zpráv, které v současnosti přísluší Poslanecké sněmovně. Na technické, organizační a odborné zabezpečení činnosti Rady ČT by měla dohlížet Kancelář s maximálně pěti zaměstnanci a vedoucím. (Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, 2016)

Tento poslanecký návrh novely zákona o ČT by změnil volbu členů Rady ČT, stejně jako její postavení vůči generálnímu řediteli a celé České televizi poměrně zásadním způsobem. Do konce volebního období se však nedostal ani do prvního čtení v Poslanecké sněmovně. (Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, 2019)

3.4 Další orgány České televize

Kromě klíčových orgánů jako jsou Rada ČT a generální ředitel působí v České televizi řada stálých i nově zřízených orgánů, založených převážně s cílem zkvalitnění veřejné služby, kterou ČT poskytuje. Žádný z těchto orgánů není zakládán ze zákona, a proto zákon o ČT jejich činnost neupravuje ani neomezuje jejich vznik. Jejich funkce je většinou poradenská nebo kontrolní. (Česká televize, 2019)

3.4.1 Etický panel

Pro naplňování požadavků vyplývajících z Kodexu ČT byl v roce 2004 zřízen Etický panel. Jde o poradní orgán generálního ředitele, jehož posláním je posilovat důvěru diváků v etické jednání České televize. Funguje ve složení pěti členů, kteří se na projednávaných otázkách musí jednoslovně shodnout. Členové panelu jsou jmenováni generálním ředitelem, a to až po jejich schválení Radou ČT, na dobu 4 let. Za členství v Etickém panelu nepřísluší odměna. Česká televize členům proplatí pouze náklady, které jim vznikly z titulu plnění jejich povinností. Jednání Etického panelu se konají minimálně čtyřikrát ročně a jsou neveřejná. Účastnit se jich může pouze generální ředitel. (Česká televize, 2019)

Dne 8. 2. 2019 vydal například Etický panel usnesení týkající se stížnosti na dětský pořad Doktorka Plyšáková, vysílaný na ČT:D. Stěžovatelka podle usnesení ve své stížnosti uvedla, že pořad propaguje homosexuální životní styl, který ona sama považuje za vysoce kontroverzní styl partnerského soužití. Etický panel se shodl na tom, že pořad nepředstavuje

uvedenou propagaci, a naopak brání diskriminaci dětí, které pocházejí z netypických poměrů. (Usnesení ke stížnosti na pořad Doktorka Plyšáková, 2019)

Stejně posláním jako Etický panel plní v RTV Slovenska Etická komise. Rovněž podléhá generálnímu řediteli, ale má deset členů. Polovinu tvoří pracovníci RTV Slovenska, jejichž hlavní pracovní náplň se netýká etické komise a jsou jmenováni generálním ředitelem. Zbýlých pět je jmenováno do specifických funkcí etické komise na hlavní pracovní poměr. (Rozhlas a televízia Slovenska, 2019)

3.4.2 Divácká rada

V roce 2018 byla z podnětu generálního ředitele Petra Dvořáka vytvořena Divácká rada České televize (dále jen „Divácká rada“). Jde o poradní orgán, který má pomoci České televizi plnit úkoly veřejné služby. Důvodem k jejímu vytvoření byla skutečnost, že pokud má ČT naplňovat široké spektrum potřeb společnosti, musí tyto potřeby znát. Divácká rada má rovněž podle svého statutu posilovat zpětnou vazbu s veřejností. Její členové jsou nejrozličnější instituce, které byly založeny ve veřejném zájmu. Mezi 60 současných členů Divácké rady se řadí například Akademie věd ČR, Český rybářský svaz, Člověk v tísni, Herecká asociace, Soudcovská unie ČR, Transparency International a další. Z členství v Divácké radě nevzniká nárok na odměnu. (Statut Divácké rady ČT, 2019)

Během pravidelného jednání Divácké rady, které svolává generální ředitel ČT dvakrát do roka, mohou členové podávat doporučení ohledně obsahu vysílání a programové nabídky. Poslední jednání uskutečněné 15. října 2018 bylo zaměřeno na zpravodajství a publicistiku. Trvalo téměř hodinu což je vzhledem k počtu členských organizací poměrně obtížně představitelné. Takto krátká diskuze během neveřejného jednání dává podnět k pochybám o skutečném přínosu Divácké rady ČT. (tisková mluvčí ČT Blinková, 2018)

3.4.3 Ombudsman České televize

Kromě Divácké rady byla v loňském roce zřízena i funkce Ombudsmana České televize. Od srpna na této pozici působí zástupce šéfredaktora zpravodajství analistických a diskusních pořadů Čestmír Vaněk. Vedení ČT se při vytváření této funkce nechalo inspirovat zahraničními veřejnoprávními televizemi, zejména britskou BBC. Ombudsman má působit jako jakási druhá instance při nespokojenosti diváků s vyřízením jejich dotazu, podnětu nebo stížnosti, které jsou vyřizovány Diváckým centrem ČT. (Česká televize, 2019) Podle prohlášení generálního ředitele Petra Dvořáka má ombudsman garantovat, že podněty

ze stran diváků budou řádně vyřizovány a diváci se díky němu budou mít na koho obrátit v případě pochybností. (Zápis z 12. jednání Rady České televize, 2018, s. 3)

Ombudsman nevyřizuje stížnosti směřované k Radě ČT, neboť ty si tento kontrolní orgán vyřizuje sám. Činnost ombudsmana se řídí především interními pravidly pro vyřizování podání a stížností diváků. Podle tohoto dokumentu se mohou diváci proti rozhodnutí o stížnosti, které vydala Česká televize, odvolat k ombudsmanovi ČT do 10 dnů od doručení rozhodnutí. Ombudsman zhodnotí věcnou a obsahovou správnost odvolání a může stížnost vrátit Diváckému centru ČT k opětovnému posouzení. (Pravidla pro vyřizování podání a stížností, 2018, s. 3-4)

3.5 Vedení RTV Slovenska

Rozhlas a televízia Slovenska mají velmi podobnou organizační strukturu jako Česká televize. Rozdíl je zejména ve skutečnosti, že veřejnoprávní rozhlas i veřejnoprávní televize mají na Slovensku společné vedení.

3.5.1 Generální ředitel

Podle zákona o RTV Slovenska je generální ředitel volen přímo Národní radou Slovenské republiky (dále jen „Národní rada“), což je slovenská obdoba Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Podmínky pro zvolení jsou stejné, ovšem zákon o RTV Slovenska výslovně vyžaduje vysokoškolské vzdělání druhého stupně a pětiletou praxi v oblasti řízení. Výše mzdy generálního ředitele je stanovena zákonem a odvíjí se od nominální průměrné mzdy ve státní hospodářství v předchozím roce. Měsíční mzda generálního ředitele RTV Slovenska byla v roce 2018 ve výši 3 816 €, což podle tehdejšího kurzu bylo 97 461 Kč. (Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2019) Rada Rozhlasu a televízie Slovenska (dále jen „Rada RTVS“) může za stanovených podmínek přiznat generálnímu řediteli odměnu, jejíž výše nesmí přesáhnout jeho roční mzdu.

Národní rada volí dle zákona o RTV Slovenska generálního ředitele z kandidátů, které doporučuje národní výbor pověřený zabezpečením veřejného slyšení všech kandidátů, jehož součástí je prezentace povinně zpracované koncepce řízení a rozvoje RTV Slovenska. Z kandidátů, které národní výbor doporučí Národní radě je generálním ředitelem zvolen ten, který získá nadpoloviční většinu hlasů přítomných poslanců. V případě, že nikdo nezíská potřebné množství hlasů, koná se druhé kolo volby, kterého se zúčastní dva kandidáti s nejvyšším počtem hlasů. Generálního ředitele odvolává Národní rada za stejných

podmínek jako, za kterých musí Rada ČT odvolat generálního ředitele ČT. Jsou to případy kdy generální ředitel přestane splňovat klíčové podmínky pro své zvolení. Možnost odvolání generálního ředitele ze strany Národní rady nastává, pokud nesplňuje své povinnosti, anebo pokud Rada RTV Slovenska nejméně třikrát za sebou neschválí jeho návrhy. V posledním z uvedených případů může, podle zákona o RTV Slovenska, Rada podat podnět výboru Národní rady, který rozhodne, zda podá návrh Národní radě k odvolání generálního ředitele. K odvolání dojde, pokud jej schválí nadpoloviční většina přítomných poslanců.

3.5.2 Rada

Rada RTV Slovenska má podle zákona o RTV Slovenska 9 členů, kteří jsou stejně jako v ČT voleni na 6 let. Je dovolena opakovaná volba, nejdéle však může být jedna osoba členem 12 let za sebou. Každé dva roky se obměňují 3 členové. Pravomoci této rady se v zásadě neliší od pravomocí Rady ČT. I podmínky a překážky pro zvolení členů jsou shodné. Členové dostávají za výkon funkce měsíční odměny, které se odvíjí od výše průměrné nominální měsíční mzdy v národním hospodářství. (Štatút RTVS, 2016, s. 7) Za rok 2018 byla výše odměn běžného člena 954 €, přepočteno kurzem Eura za rok 2017 je to 24 365 Kč. Výše odměny místopředsedy Rady RTV Slovenska byla podle stejného kurzu 32 487 Kč a odměna předsedy 36 548 Kč. (Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2019) Odměny za výkon funkce jsou tedy ve slovenské veřejnoprávní televizi nižší než v ČT, a to z důvodu odlišného základu výpočtu, neboť při výpočtu odměny člena Rady ČT se vychází, jak již bylo uvedeno, z průměrné mzdy v České televizi, která je vyšší než průměrná mzda v národním hospodářství.

Členy volí do funkce Národní rada na základě návrhů zájmových sdružení, které působí v zákonem o RTV Slovenska vymezených oblastech. Jsou to sdružení z oblasti médií, náboženství, ekonomie, práva, hospodářství, vědy, všechna, která reprezentují veřejné zájmy a další. Prakticky jde o tak široký výčet sdružení, která mohou navrhnout kandidáty, že lze tuto část systému volby členů považovat za shodnout s navrhováním členů Rady ČT. Významnější rozdíl lze nalézt v zákonem o RTV Slovenska stanoveném složení Rady RTV Slovenska. Podle tohoto zákona musí být v Radě zastoupeni:

- tři odborníci na rozhlasové vysílání,
- tři odborníci na televizní vysílání,
- dva odborníci v oblasti ekonomie,
- a jeden odborník v oblasti práva. (Štatút RTVS, 2016, s. 2)

Zákon o RTV Slovenska za odborníka považuje osobu, která má v daném oboru vysokoškolské vzdělání a více než pětiletou praxi. U všech, kromě odborníka v právní oblasti, je rovněž vyžadována tříletá praxe ve vedoucí pozici příslušného oboru. Jde tedy rozhodně o vyšší nároky na členy rady, jako kontrolního orgánu, než jsou kladeny na členy Rady ČT.

Členové Rady RTV Slovenska mohou být odvoláni za stejných podmínek jako členové Rady ČT. Podmínky pro odvolání celé Rady jsou ovšem v zákoně o RTV Slovenska upraveny mírně odlišně. Prvním případem, který může skončit takovým odvoláním, je opakované usnesení Národní rady o tom, že Rada RTV Slovenska neplní své zákonné povinnosti. Tento způsob odvolání všech členů je srovnatelný s úpravou zákona o ČT. K odvolání celé Rady může rovněž dojít, pokud většina přítomných poslanců Národní rady odmítne odvolání generálního ředitele i přes podnět k jeho odvolání, který Rada RTV Slovenska podala.

3.6 Dílčí závěr

Generální ředitel je významnou postavou vedení České televize, avšak klíčová rozhodnutí nemůže činit bez souhlasu Rady ČT. Vzhledem k tomu, že je volen i odvoláván právě Radou ČT, není příliš pravděpodobné, že by jeho cíle a snahy byly naprosto odlišné od očekávání Rady ČT. Současný generální ředitel Petr Dvořák v loňském roce vytvořil funkci ombudsmana České televize a založil Diváckou radu. Důvody vzniku těchto interních orgánů sice odpovídají požadavkům, které na ČT klade zákon, ovšem hospodárnost a efektivita jejich činnosti by měla být předmětem kontroly ze strany Rady ČT. Otázkou zůstává, zda tyto nově vytvořené orgány skutečně přispívají ke kvalitnímu plnění veřejné služby.

Nejvlivnějším orgánem České televize je bezpochyby Rada ČT. Přestože ze zákona nemůže zasahovat do vysílání, schvaluje všechny stěžejní změny, dokumenty i kroky a tím ovlivňuje budoucí vývoj i celkové postavení České televize. Skutečnost, že má současně i silné pravomoci vůči generálnímu řediteli a určuje výši jeho mzdy i odměny, jen podporuje výše uvedená tvrzení o jejím vlivu. Veřejnoprávní televize nezbytně potřebuje kontrolní orgán, který stojí mimo její organizační strukturu a dohlíží na dodržování zákona, což Rada ČT splňuje. Rada ČT je ovšem volena výhradně Poslaneckou sněmovnou, a sice tajným hlasováním. Tajné hlasování má umožnit volbu bez ohledu na politickou příslušnost, ale na druhou stranu může být kamenem úrazu v kombinaci se současným způsobem

navrhování kandidátů. Zákon o ČT jako navrhovatele kandidátů sice určuje širokou škálu organizací působících ve veřejném zájmu, v praxi to však znamená, že kandidáty navrhnou nejrozličnější spolky a vyslat skrze ně svého kandidáta nepředstavuje pro politické strany žádný problém. Navíc možnost odvolání celé Rady ČT najednou, může nahrát čerstvě zvoleným politickým stranám, které mohou takto vyměnit z jejich pohledu nevyhovující členy zvolené poslanci jiných politických stran. Současný způsob volby členů Rady ČT proto příliš nepodporuje nezávislost České televize, neboť není dostatečně průhledný. Tento nedostatek by mohl být odstraněn novelou zákona, která by byla inspirovaná některým ze způsobů volby navrhovanými v minulosti nebo používanými v zahraničních veřejnoprávních televizích. Inspirace by rovněž mohla vycházet z podmínek obsazování členů Rady Rozhlasu a televízie Slovenska, kde jednoznačné požadavky na odbornost členů v daných oblastech omezují možnost dosazování bývalých politiků. Určení výše mzdy i odměn generálního ředitele by mělo být závislé na nějaké hospodářské veličině, podobně jako je tomu na Slovensku, kde je mzda určována na základě průměrné mzdy v hospodářství. Větší průhlednost v těchto aspektech vedení by silně podpořila důvěru veřejnosti v nezávislost České televize.

4 Financování veřejnoprávních televizí a jejich nezávislost

Hospodaření s vlastním majetkem nezávisle na státu je jedním ze znaků veřejnoprávní televize. Aby byla zachována její nezávislost, je veřejná služba v oblasti vysílání placena veřejností. Tím je zajištěno, že programy veřejnoprávních televizí nejsou pouze divácky podbízivé s úmyslem zvýšení sledovanosti a získání větších příjmů z prodeje reklamního času a na druhou stranu nezávisí příjmy veřejnoprávních televizí na státním rozpočtu. (Jirák, Köpplová, 2015, s. 160) Tato kapitola je zaměřena na zdroje financování České televize, především na televizní poplatky, jejich výběr, výši a správu. Dále zde bude analyzováno celkové hospodaření České televize v průběhu let a všechna data budou následně srovnána s Rozhlasom a televíziou Slovenska. RTV Slovenska je přitom, jak již bylo uvedeno, institucí zahrnující veřejnoprávní rozhlas i veřejnoprávní televizi. Pro účely komparace s Českou televizí budou, pokud to bude možné, v této kapitole vždy používána data týkající se pouze slovenské veřejnoprávní televize. Součástí kapitoly je rovněž vyhodnocení dotazníkového šetření, zaměřeného na televizní poplatky a veřejné mínění ohledně nezávislosti České televize.

4.1 Zdroje financování

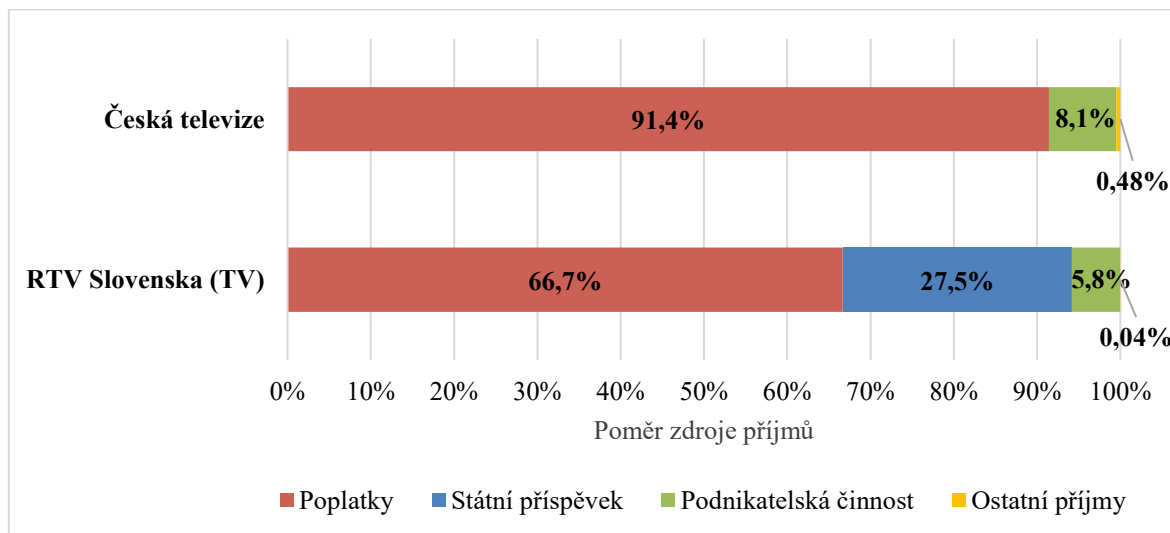
Hlavní zdroje financování jsou uvedeny v zákoně o ČT. Jsou jimi televizní poplatky a podnikatelská činnosti. Podnikat může Česká televize pouze za splnění zákonných podmínek. Musí jít o podnikatelskou činnost související s poskytováním veřejné služby v oblasti vysílání a nesmí při ní být ohroženy ostatní úkoly, které jí v této souvislosti ukládá zákon. Takto získané příjmy může navíc ČT použít jediné k plnění úkolů veřejné služby. (Pouperová, 2016, s. 205) Podle každoročních zpráv o hospodaření České televize poskytují tyto dva typy zdrojů naprostou většinu všech příjmů ČT. Ostatní zdroje jsou jen doplňkové. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 20)

4.1.1 Poměr zdrojů

V roce 2017 dosáhly celkové příjmy České televize 6,19 mld. Kč. Více než 91 % z těchto příjmů tvořily televizní poplatky. Konkrétně ČT získala od veřejnosti 5,66 mld. Kč. Necelých 9 % pak tvořily především příjmy z podnikatelské činnosti a ostatní drobné příjmy. Podobný poměr zdrojů má například veřejnoprávní televize v Německu. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 20) Příjmy slovenské veřejnoprávní televize dosáhly ve stejném roce 85,027 tis. eur. Průměrný kurz eura byl v roce 2017 26,33 Kč/EUR. (Kurzy.cz, 2019)

Tento kurz bude použit, za účelem názornější komparace různých částek, ve všech následujících převodech měny z eur na české koruny a případně také naopak. Při přepočtu daným kurzem je výše příjmů slovenské televize 2,239 mld. Kč, tedy téměř třetinová oproti České televizi. Je nutné zdůraznit, že Rozhlas a televízia Slovenska působí jako jeden veřejnoprávní orgán, vybírají tedy jeden souhrnný poplatek, který je následně rozdělen mezi veřejnoprávní rozhlas a veřejnoprávní televizi. Poměr rozdělení příjmů stanovoval zákon č. 68/2008 Z. z. o úhradě za služby veřejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom a o zmene a doplnení niektorých zákonov platný do konce roku 2012, jako 30:70. Z každého poplatku mělo tak 30 % náležet rozhlasu a 70 % televizi. Aktuální znění zákona o úhradě za služby veřejnosti toto ustanovení neobsahuje, ale příjmy se dále dělí podle tohoto pravidla. Příjmy zde uvedené se týkají pouze veřejnoprávní televize. Ta získala v roce 2017 prostřednictvím poplatků 56,687 mil. eur, v přepočtu 1,493 mld. Kč. Dalším významným příjmem slovenské veřejnoprávní televize je plnění z titulu smlouvy uzavřené mezi RTV Slovenska a Slovenskou republikou. Roku 2017 získala ze státního rozpočtu v přepočtu stejným kurzem 515 mil. Kč. (Výroční správa o činnosti RTV Slovenska, 2018, s. 164, 168)

Graf 4.1 Poměr jednotlivých zdrojů veřejnoprávních televizí v ČR a SR v roce 2017

Zdroj: Zpráva o hospodaření České televize v roce 2017 a Výroční správa o činnosti Rozhlasu a televízie Slovenska za rok 2017, vlastní zpracování

V grafu 4.1 lze vidět rozdíl ve způsobu financování ČT a RTV Slovenska. Příjmy ze státního rozpočtu slovenské veřejnoprávní televize tvoří zhruba 27,5 % ze všech jejích příjmů. Zatímco ČT žádné příjmy ze státního rozpočtu nezískává, jinými slovy je na státním rozpočtu zcela nezávislá. Slovenská veřejnoprávní televize je financována televizními

poplatky ze 66,7 %. Nižší podíl tohoto primárního zdroje může být způsoben odlišnými podmínkami výběru televizních poplatků v obou zemích. Problematicke televizních poplatků bude dále věnována podkapitola 4.2.

Televizní poplatky umožňují veřejnoprávním televizím financovat svoji činnost bez ohledu na tlak inzerentů, kteří si kupují volný reklamní prostor a očekávají sledovanost přiměřenou jeho ceně. Veřejnoprávní televize mají díky tomuto způsobu financování možnost vysílat pořady pro menšiny, odborné dokumenty, životopisné a cestopisné pořady, které nepřitahují širokou veřejnost, ale rozvíjejí vzdělání národa a jeho kulturu. Vzhledem k významu těchto médií mohou být v případě jejich nesoběstačnosti spolufinancována ze státního rozpočtu, neboť jejich vysílání je veřejným zájmem. (Jiráček, Köppllová, 2015, s. 160) Ostatně právě tento dodatečný způsob financování je uplatňován u Rozhlasu a televízie Slovenska.

4.1.2 Podnikatelská činnost a ostatní zdroje

Po televizních poplatcích, mají nejvyšší podíl na všech příjmech v obou srovnávaných zemích příjmy z podnikatelské činnosti. Podnikat mohou veřejnoprávní televize jen, jak již bylo uvedeno, v mezích zákonů, kterými jsou zřízeny. Většinu z těchto příjmů tvoří v ČR i na Slovensku příjmy z prodeje reklamního prostoru a sponzoringu. Dále jde o příjmy z prodeje vlastní tvorby, televizních práv a poskytování služeb souvisejících s televizním vysíláním. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 41) (Výroční zpráva o činnosti RTV Slovenska, 2018, s. 180)

Prodej reklamního prostoru

Reklamu definuje zákon o provozování RTV v § 2 odst. 1 písm. n) jako jakékoliv oznámení či prezentaci, které je vysíláno za úplaty a jehož účelem je propagace prodeje výrobků a poskytování služeb. Omezení reklamy v televizním vysílání zajišťuje v ČR zákon o provozování RTV. Tento zákon určuje zvláštní pravidla pro zařazování reklam do vysílání České televize. Obecně lze z ustanovení § 50 odst. 1 zákona o provozování RTV usoudit, že ČT nesmí reklamu do svého vysílání zařazovat. Dané ustanovení ovšem současně obsahuje výjimky, které se týkají některých programů České televize a sponzorování. Reklamu může ČT vysílat na programech ČT 2 a ČT 4 (dnes již ČT sport) za předpokladu, že čas jí vyhrazený nepřesáhne 0,5 % celodenního vysílacího času na každém programu. Spolu s touto podmínkou musí ČT zajistit, že reklamní čas v době od 19:00 do 22:00 nepřesáhne 6 minut v průběhu jedné hodiny na žádném z těchto dvou programů. Druhá výjimka

ze zákazu vysílání reklamy se týká reklamy v přímém spojení s vysíláním kulturní nebo sportovní události a může být odvysílána pouze je-li to nezbytná podmínka k získání práv na vysílání takové události. Přímé spojení s vysíláním události znamená, že reklama musí být odvysílána bezprostředně před vysíláním kulturní či sportovní události, bezprostředně po jejím skončení nebo do přestávky v takové události. (Chaloupková, 2009, s. 173) Druhá výjimka se týká všech programů ČT mimo programy ČT 2 a ČT sport. Reklama, která je v přímém spojení s vysíláním kulturní nebo sportovní události zároveň nesmí v celodenním vysílacím čase přesáhnout 0,5 % a v době od 19:00 do 22:00 nesmí přesáhnout délku 6 min v jedné hodině vysílání. Teleshopping neboli přímá nabídka zboží, jak jej definuje zákon o provozování RTV, je ve veřejnoprávní televizi zakázán. (Pouperová, 2016, s. 205-206)

Česká televize tedy může podle zákona o provozování RTV vysílat, při splnění podmínek, reklamu na program ČT 2, ale výnosy z těchto reklam musí dle § 11 odst. 3 zákona o ČT odvádět do Státnímu fondu kultury České republiky. Ustanovení platí pro veškeré takto získané výnosy a ČT si od nich může odečíst pouze účelně, a v přímé souvislosti s reklamou a danými výnosy, vynaložené náklady. Výnosy z reklamy vysílané na program ČT sport je Česká televize povinna využít výhradně na tvorbu a vysílání sportovních pořadů. (Pouperová, 2016, s. 206)

Sponzoring

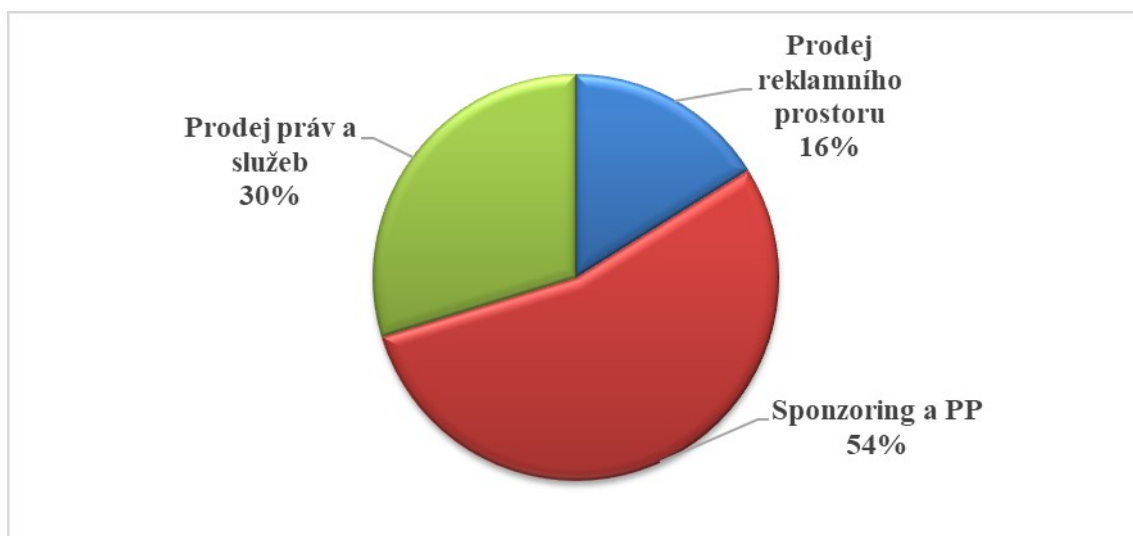
Omezení a pravidla týkající se vysílání reklamy v České televizi se nevztahují na sponzoring. Jinými slovy, sponzorské vzkazy nebo oznámení o umístění produktu nejsou ve vysílání většiny programů České televize nijak omezeny. Sponzorování je třeba odlišit od reklamy, neboť i zákon tyto pojmy důsledně odděluje. Zákon o provozování RTV označuje za sponzorování v § 2 odst. 1 písm. s) každý příspěvek, který byl: *„poskytnutý k přímému nebo nepřímému financování rozhlasového nebo televizního programu nebo pořadu s cílem propagovat své jméno nebo název, ochrannou známku, výrobky, služby, činnosti nebo obraz na veřejnosti“*. V každém případě se i sponzoring, stejně jako reklama, musí řídit zvláštními pravidly stanovenými zákonem o provozování RTV. Nelze sponzorovat pořady zpravodajské a politicko-publicistické. Dále je zakázáno sponzorování programu ČT 24, protože jde o program primárně určený právě pro vysílání pořadů uvedených výše. Sponzorované pořady musí být na začátku i na konci označeny jménem sponzora a jeho logem nebo podobnou charakteristikou. Oznámení o sponzorování musí být uvedeno na začátku a na konci reklamní přestávky. Pořady a programy, které je možné

sponzorovat uvádí Česká televize na svých webových stránkách spolu se všeobecnými podmínkami sponzorování. Podle těchto podmínek, které konkretizují ustanovení zákona o provozování RTV, nesmí mít sponzorský vzkaz charakter reklamy. Nesmí tedy přímo nabízet zboží a služby, ale měl by o nich, a také o sponzorovi, spíše jen informovat. (Všeobecné smluvní podmínky pro sponzorování, 2017, s. 3)

Pořady ČT mohou rovněž obsahovat umístění produktu neboli product placement (dále také „PP“). Jeho podmínky jsou upraveny v zákoně o provozování RTV. Pokud pořad obsahuje PP, musí být podle tohoto zákona příslušně označen a produkt v něm nesmí být nepatříčně zdůrazňován. Umístění produktu je zakázáno v pořadech pro děti.

Z grafu 4.1.2 je patrné, že právě sponzoring a PP tvoří největší podíl na celkových výnosech České televize z podnikatelské činnosti v roce 2017. Tato kategorie výnosů tvořila v daném roce 346 443 tis. Kč z celkových výnosů z podnikatelské činnosti ve výši 639 410 tis. Kč. Graf zahrnuje výnosy, nikoliv příjmy, z důvodu nedostatku zdrojů pro přesné rozdělení příjmů na příslušné kategorie. Výnosy z prodeje reklamního prostoru představují pouze 16 % z podnikatelských výnosů. To může být způsobeno právě významným omezením vysílání reklamy pro veřejnoprávní televize.

Graf 4.2 Poměr výnosů České televize z podnikatelské činnosti v roce 2017

Zdroj: Zpráva o hospodaření České televize v roce 2017, vlastní zpracování

Ostatní zdroje

Mezi další zdroje příjmů v ČT patří úroky získané z vkladů volných peněžních prostředků na bankovních účtech a ze státních dluhopisů. Drobné příjmy představuje prodej materiálu a dlouhodobého majetku. Zvláštní příjmy jsou pak získávány při vymáhání

dlužných televizních poplatků. Postup vymáhání bude upřesněn v následující podkapitole. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 33)

Podnikatelská činnost Rozhlasu a televízie Slovenska

Slovenské veřejnoprávní televizi nezakazuje zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách (dále jen „zákon o vysílání a retransmisi“) vysílání teleshoppingu. Dokonce se vysíláním teleshoppingového bloku rozšiřuje podíl, který podle tohoto zákona může mít vysílání reklamy na celkovém denním vysílacím čase. V základě je přípustný podíl reklamy 0,5 % za den. Pokud je do vysílání zařazen teleshopping, zvyšuje se maximální podíl, podle zákona o vysílání a retransmisi, na 2,5 % z denního vysílacího času. Stejně jako České televizi i RTV Slovenska je povoleno vysílání reklamy v přímé souvislosti s kulturní nebo sportovní událostí, a to za stejných podmínek. Navíc stanovuje zákon o vysílání a retransmisi podmínku, že taková reklama nesmí, na všech programech dohromady, přesáhnout 15 % z denního vysílacího času. V hlavním vysílacím čase, tedy od 19:00 do 22:00 je stanoven osmiminutový limit pro vysílání reklamy během jedné hodiny. Jde o trochu volnější limit ve srovnání s 6 minutami za každou hodinu, které omezují reklamu na ČT. Pravidla týkající se sponzorování a umístování produktu ve slovenské veřejnoprávní televizi jsou shodná s pravidly, které zákon o provozování RTV určuje České televizi.

4.2 Televizní poplatky

Televizní poplatky představují hlavní způsob financování České televize i RTV Slovenska. Z toho důvodu a také, protože jde o velmi rozsáhlé téma jim bude věnována celá tato podkapitola. Jak již bylo uvedeno, za rok 2017 získala Česká televize skrze platby televizních poplatků 5,66 mld. Kč. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 28) Podmínky placení poplatků, jejich výši a případné vymáhání upravuje zákon č. 348/2005 Sb. o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o poplatcích“).

4.2.1 Podmínky placení

Televizní poplatek se podle zákona o poplatcích platí z televizního přijímače, který je definován v § 2 odst. 2 jako: „zařízení technicky způsobilé k individuálně volitelné reprodukci televizního vysílání“. Mezi televizní přijímače, které nejsou předmětem televizního poplatku patří například přijímače, které jsou součástí muzejních sbírek nebo ty,

kteřé jsou využívány pouze pro soudní řízení. Televizní poplatek se rovněž neplatí z mobilních telefonů, které mohou zastávat funkci televizního přijímače díky připojení k internetu. (dTest, 2017)

Poplatníkem televizního poplatku je osoba, která televizní přijímač vlastní nebo používá déle než jeden měsíc, například při pronájmu. Nepodnikající fyzické osoby platí vždy pouze z jednoho televizního přijímače, i když jich vlastní více například v dalších nemovitostech jako jsou chaty nebo chalupy. Není tedy důležité kolik televizních přijímačů se nachází v jedné domácnosti nebo kolik jich vlastní jedna osoba. (dTest, 2017) Žijí-li v jednom domě dvě domácnosti, platí televizní poplatek pouze jednou za podmínky, že společně trvale žijí v jednom domě a společně hospodaří. (ČT: Televizní poplatek, 2019) Pokud je fyzická osoba současně podnikatelem, má povinnost platit televizní poplatky z každého televizního přijímače používaného při podnikání. Právnícké osoby platí televizní poplatky z každého přijímače, který je v jejím vlastnictví. Je-li předmětem podnikání těchto osob oprava či prodej televizních přijímačů, platí, podle zákona o poplatcích, televizní poplatek pouze jednou za každou provozovnu. Poplatníkem se dále stává provozovatel dopravního prostředku, ve kterém je umístěn televizní přijímač.

Za poplatníka se dále považuje podle zákona o poplatcích osoba, která zatím není přihlášená v evidenci poplatníků televizního poplatku, avšak je odběratelem elektřiny. Jde o vyvratitelnou domněnku, neboť tato osoba může České televizi oznámit, že nevlastní televizní přijímač, a tudíž není podle zákona poplatníkem. Stačí když tak učiní formou čestného prohlášení do 30ti dnů po obdržení písemné výzvy ČT, viz kapitola 4.2.4 Dlužníci a neevidovaní poplatníci. (dTest, 2017) Zákon o poplatcích, ani další zákony však neumožňují České televizi žádný způsob kontroly pravdivosti čestného prohlášení. Dodavatelé elektrické energie jsou ze zákona o poplatcích povinni poskytnout České televizi určité informace o odběratelích, se kterými uzavřeli smlouvu o dodávkách elektřiny.

Od placení jsou osvobozeni například cizinci bez trvalého pobytu v ČR, vysílatelé ze zákona a vlastníci licencí pro televizní vysílání. Dále zákon osvobozuje školy, Radu pro RTV a osoby slepé či hluché, pokud v jejich domácnosti nežijí další osoby, které takto postižené nejsou. Zákonodárce rovněž pamatoval na osoby s nízkými příjmy, neboť osvobození jsou i ti, jejichž příjem za čtvrtletí nepřesahuje 2,15násobek životního minima. Jakmile poplatník začne splňovat podmínky pro osvobození, je povinen to oznámit České televizi a odhlásit se z placení televizních poplatků. (dTest, 2017)

Zákon č. 340/2012 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov (dále jen „zákon o úhradě za služby veřejnosti“) definuje poplatníka přímo jako odběratele elektrické energie evidovaného u dodavatele. Přičemž pokud je poplatník evidovaný jako odběratel ve více odběrných místech, poplatek platí pouze za jedno z nich. Nárok platit pouze za jedno odběrné místo musí poplatník uplatnit a prokázat u výběrčího poplatku, kterým je podle zákona RTV Slovenska. Poplatníkem může být podle tohoto zákona také zaměstnavatel, který zaměstnává alespoň tři zaměstnance. Zákon o úhradě za služby veřejnosti přitom na rozdíl od českého zákona o poplatcích nepřipouští možnost zproštění se povinnosti platit televizní poplatky čestným prohlášením, že fyzická osoba nevlastní televizní přijímač. Slovenská právní úprava se zaměřuje pouze na odběratele elektrické energie, a proto každý kdo je odběratelem je poplatníkem bez ohledu na to, zda vlastní televizní přijímač.

Od placení televizního poplatku jsou osvobozeny osoby s těžkým zdravotním postižením i osoby, které s takto postiženými žijí ve společné domácnosti. Pro osvobození je nezbytné ohlásit tuto skutečnost RTV Slovenska. Dále jsou od placení osvobozeny veřejnoprávní instituce v oblasti televizního a rozhlasového vysílání, Rada pro vysílání a retransmisi, vězeňské a soudní zařízení, školy, nemocnice a zařízení zajišťující sociální služby. Výčet veřejných institucí osvobozených od placení televizního poplatku je tedy delší než v české právní úpravě. V ČR jsou totiž veřejné instituce jako nemocnice, sociální zařízení i vězení povinny platit televizní poplatek, neboť zákon o poplatcích je od platby neosvobozuje. Významným rozdílem oproti ustanovení českého zákona o poplatcích je možnost snížení výše poplatku na polovinu za splnění určitých podmínek.

4.2.2 Výše poplatku

Již od roku 2008 je výše televizního poplatku stejná, a sice 135 Kč. Tuto výši určuje zákon o poplatcích v § 6. Reálná hodnota poplatku se každým rokem snižuje kvůli inflaci, je tedy možné, že po jedenáctileté stabilitě dojde opět v následujících letech k navýšení televizního poplatku. Poslední navýšení bylo v roce 2008, a sice ze 120 Kč na 135 Kč. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 65)

Spolu s poplatkem za rozhlasové vysílání platí čeští poplatníci dohromady 180 Kč měsíčně za veřejnoprávní média. Co se týká ostatních evropských zemí, lze tuto částkou označit za průměrnou. Například v Německu činil v roce 2017 měsíční poplatek za všechna veřejnoprávní média 17,5 €, v přepočtu historickým kurzem 26,33 Kč/EUR tedy téměř

461 Kč měsíčně. Nejvyšší poplatky platí obyvatelé Švýcarska. Měsíčně za veřejnoprávní vysílání platí v přepočtu 845 Kč. K nejnižším patří poplatky placené v Portugalsku a Řecku, kde je od poplatníků měsíčně vybírána částka 79 Kč. Poplatky vybírané v Polsku jsou pro srovnání ve výši 143 Kč. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 67)

Zákon o úhradě za služby veřejnosti ukládá slovenským poplatníkům povinnost hradit měsíční poplatek ve výši 4,64 €. V přepočtu, stejným historickým kurzem, 122 Kč, přičemž se jedná o souhrnný poplatek za rozhlas i televizi. Důvodem společné platby je skutečnost, že veřejnoprávní rozhlas a televize jsou, jak již bylo několikrát uvedeno, zastřešovány společnou institucí. Jak již bylo uvedeno zákon o úhradě za veřejné služby umožňuje snížení poplatku na polovinu. Nárok vzniká splněním zákonných podmínek a oznámení této skutečnosti Rozhlasu a televizi Slovenska. Zákon rozlišuje dvě skupiny osob, které mají na snížení právo. První skupinu tvoří osoby, které pobírají starobní důchod a nemají příjmy z výdělečné činnosti ani nežijí s osobou, která takové příjmy má. Do druhé skupiny se řadí osoby pobírající dávky v hmotné nouzi. Zatímco česká právní úprava od platby poplatků přímo osvobozuje osoby s nízkými příjmy a zahrnuje opravdu jen ty s nejnižšími příjmy, slovenský zákon těmto osobám pouze snižuje částku, kterou jsou povinni hradit, ale na druhou stranu možnost snížení dává i osobám, jejichž příjmy nejsou nutně nízké. Pokud jde o zaměstnavatele na Slovensku, výše poplatku se odvíjí od počtu zaměstnanců. Do devíti zaměstnanců platí zaměstnavatel poplatek v běžné výši 4,64 €. Poté se výše poplatku úměrně zvyšuje. Zaměstnává-li někdo více než 50, ale méně než 250 zaměstnanců, platí měsíční poplatek ve výši 79,66 €, v přepočtu kurzem z roku 2017 necelých 2 100 Kč. Nejvyšší poplatky platí zaměstnavatelé s více než tisíci zaměstnanci. Pro ně zákon stanovuje poplatek ve výši 464,71 €, v přepočtu 12 236 Kč.

4.2.3 Způsob placení a sankce

K placení televizních poplatků jsou poplatníci povinni se přihlásit u České televize. Přihlášku, která je k dispozici na webových stránkách ČT, lze vyplněnou zaslat na adresu ČT. Druhou možností je vyplnit formulář online. Fyzické osoby platí televizní poplatky podle zákona o poplatcích vždy do 15. dne kalendářního měsíce. Podnikatelé jsou povinni platit čtvrtletně, avšak po dohodě může jakákoliv osoba zaplatit televizní poplatky dopředu jednorázovou platbou. Nejvíce je možné zaplatit dopředu za jeden rok. V České republice mají domácnosti možnost platit televizní poplatky přímo na účet České televize, který je k tomu speciálně zřízen, nebo mohou platit pomocí SIPO neboli soustředěného inkasa plateb

obyvatelstva, což je služba poskytovaná Českou poštou. Odhlásit se z placení televizního poplatku je možné stejnými způsoby jako při přihlašování. (ČT: Televizní poplatek, 2019)

Rozhlas a televízia Slovenska nabízí možnost přihlásit se k platbě prostřednictvím přihlášky zaslané Slovenskou poštou, online nebo SMS zprávou na speciálním telefonním čísle. Způsoby platby na Slovensku jsou obdobné. Zaměstnavatelé mohou platit měsíčně nebo předem, a to čtvrtletně i ročně. Pokud se zaměstnavateli mění počet zaměstnanců, novou sazbu začíná platit od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po skončení období, za které naposledy zaplatil.

Sankce za neplacení televizního poplatku, porušení oznamovací povinnosti nebo nepravdivé oznámení má podle § 9 zákona o poplatcích formu přírážky ve výši 10 000 Kč. Přírážku samozřejmě platí i osoba, která je poplatníkem podle zákona o poplatcích, ale nepřihlásí se k placení televizního poplatku. Kromě přírážky je osoba, která se dopustila některého z výše uvedených porušení zákona, povinna zaplatit všechny dlužné televizní poplatky. Pokud má dosud evidovaný poplatník nárok na osvobození od platby nebo již není povinen k platbě televizního poplatku, je povinen ještě před tím, než se odhlásí, oznámit tuto skutečnost České televizi. Neučiní-li tak, zaplatí pokutu 1 000 Kč, a to z každého televizního přijímače, za který byl povinen platit, což platí pouze pro podnikající fyzické osoby a pro právnické osoby. Fyzické osoby zaplatí pokutu maximálně ve výši tisíc 1 000 Kč, neboť jsou povinné platit poplatky pouze z jednoho televizního přijímače.

Slovenský zákonodárce je k neplaticím domácnostem mírnější. Pokuta v případě neplacení poplatků činí podle § 10 zákona o úhradě za služby veřejnosti pouze 17 €, tedy necelých 450 Kč. Udělení pokuty předchází zaslání výzvy k zaplacení. Poplatník je povinen zaplatit veškeré dlužné poplatky od doby, kdy se stal poplatníkem a k tomu i poštovní náklady, které RTV Slovenska vynaložila na zaslání výzvy k zaplacení. Jde-li o poplatníka zaměstnavatele, výše pokuty se odvíjí od počtu zaměstnanců stejně jako výše samotného poplatku. Pokuta v minimální výši pro zaměstnavatele, kteří neplatí poplatky je v přepočtu, výše zmíněným historickým kurzem 26,33 Kč/EUR, přibližně 870 Kč. Nejvyšší pokutu je povinen zaplatit zaměstnavatel s více než 1 000 zaměstnanci, a sice 4 370 Kč. Měsíční poplatek tak velkého zaměstnavatele je však několikanásobně vyšší což výrazně snižuje prevenční funkci pokuty. I v ostatních případech je pokuta velmi nízká, a proto nemusí být jako sankce dostatečně účinná především z hlediska prevence neplacení.

4.2.4 Dlužníci a neevidovaní poplatníci

Česká televize každoročně upomíná tisíce dlužníků, kteří včas nezaplatili televizní poplatek. Proces upomínání probíhá v několika fázích. Nejprve ČT po zjištění dluhu vyzve dlužníka k jeho zaplacení. Způsob provedení výzvy závisí na způsobu, jakým dlužník běžně platí televizní poplatky. Platí-li dlužník pomocí SIPO platby prostřednictvím České pošty, je na vzniklý dluh upozorněn SIPO řádkem. V případě přímé platby na účet ČT je dlužníkovi zaslán obyčejný dopis nebo je na dluh upozorněn elektronicky. Nedojde-li k zaplacení po první upomínce, zasílá Česká televize druhou upomínku, tentokrát formou doporučeného dopisu. (Cimirot, 2015, s. 4) Poslední fází vymáhání dluhu je žaloba. Česká televize stojí vůči svým dlužníkům v rovnoprávném postavení, i když se jedná o veřejnoprávní instituci. Jedinou další možností je tedy obrátit se na civilní soud. (Pouperová, 2016, s. 214) V roce 2017 ČT zaslala zhruba 349 000 upomínek k zaplacení dlužných televizních poplatků. Celkem vyžadovala zaplacení částky 594 mil. Kč. Přesnou úspěšnost upomínání ČT ve své výroční zprávě nezveřejnila, ale stav pohledávek vůči dlužníkům televizních poplatků činil na konci roku 471,566 mil. Kč. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 32)

Při vyhledávání poplatníků, kteří se dosud nepřihlásili k platbě televizních poplatků využívá Česká televize databáze dodavatelů elektrické energie. Tuto možnost ji dává zákon o poplatcích a dodavatelé elektrické energie jsou podle něj povinni poskytnout za účelem vyhledávání neevidovaných poplatníků přesně dané informace. Získané údaje pak Česká televize porovnává se svou databází. Jak již bylo uvedeno, za poplatníka se považuje každý, kdo odebírá elektrickou energii, dokud neprokáže opak. Zjistí-li, Česká televize, že některý z odběratelů není poplatníkem, osloví jej s informacemi o povinnosti platit televizní poplatky. Oslovení mohou být i členové domácností, za které platí televizní poplatky jiný člen nebo ti, kteří nevlastní televizní přijímač. V takovém případě mohou oslovení vysvětlit vzniklou situaci uvedením variabilního symbolu, pod kterým platí jejich domácnost televizní poplatky nebo zaslat čestné prohlášení o tom, že nevlastní televizní přijímač. Čestné prohlášení ovšem neznamená vyřazení z evidence poplatníků napořád. Tyto osoby mohou být osloveny opakovaně, neboť se předpokládá, že skutečnosti se mohou změnit. (Cimirot, 2015, s. 4,6)

Během vyhledávání dosud nepřihlášených poplatníků z řad právnických osob oslovuje Česká televize pravidelně nově vzniklé právnické osoby prostřednictvím datových schránek. Tyto osoby v oslovení především upozorňuje na povinnost platit televizní poplatky při využívání televizních přijímačů v rámci podnikání. (Cimirot, 2015, s. 8) Podle

zprávy o výběru a vymáhání televizních poplatků za rok 2014 odpoví na oslovení České televize pouze menší polovina domácností. (Cimirot, 2015, s. 6) Nutno zdůraznit, že pokud domácnosti neodpoví do 30 dnů jsou podle zákona o poplatcích automaticky považováni za poplatníky a dále se postupuje jako při vymáhání nezaplacených televizních poplatků. Roku 2017 bylo osloveno 78 500 domácností na základě dat poskytnutých dodavateli elektrické energie. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 62)

Podobný postup jako Česká televize využívá RTV Slovenska. Jak již bylo uvedeno dlužníkům je nejprve zaslána písemná výzva k zaplacení. Pokud nedojde k zaplacení vzniká dlužníkovi povinnost zaplatit spolu s dlužnou částkou pokutu ve výši 17 €. Je-li vymáhání dluhu i v této fázi neúspěšné, je povinností RTV Slovenska uplatnit dluh u civilního soudu. Výrazným rozdílem v ustanoveních zákona o poplatcích a zákona o úhradě za služby veřejnosti je tedy povinnost RTV Slovenska uplatňovat dlužné poplatky u soudu, neboť zákon o poplatcích Českou televizi k takovému kroku pouze opravňuje. Česká televize sama zhodnotí, zda a ve kterých případech bude dlužné televizní poplatky vymáhat žalobou. Povinnost RTV Slovenska ovšem může odpadnout z rozhodnutí ředitele, přičemž zákon přesně stanovuje, za jakých podmínek je rozhodnutí možné. Jde o případy, kdy je vzhledem k majetkovým poměrům dlužníka zřejmé, že by vymáhání nevedlo k uspokojení nároku, vymáhání je spojeno s nadměrnými náklady a je zřejmé že nevede ani k částečnému uspokojení nároku nebo by bylo nehospodárné vzhledem k očekávaným nákladům.

Neevidované poplatníky vyhledává RTV Slovenska stejným způsobem jako Česká televize. Dodavatelé energie jsou povinni poskytnout RTV Slovenska informace o odběratelích a následně jsou oslovováni ti odběratelé, kteří se dosud nepřihlásili k platbě poplatků. RTV Slovenska nezveřejňují přesné údaje o úspěšnosti při vyhledávání neevidovaných poplatníků. Součástí příjmů ve formě poplatků byly v roce 2017 dlužné poplatky zaplacené na základě zaslaných výzev ve výši 4,11 mil. €. V přepočtu historickým kurzem 26,33 Kč/EUR jde o 108,22 mil. Kč. Jelikož si tuto sumu dále mezi sebou dělí rozhlas a televize v poměru 30:70, příjem veřejnoprávní televize ze zaplacených dlužných poplatků je 75,754 mil. Kč, tedy zhruba 3,38 % z celkových příjmů slovenské veřejnoprávní televize za rok 2017. (Výroční správa o činnosti RTV Slovenska, 2018, s. 183)

4.3 Hospodaření a fond televizních poplatků

Česká televize již několik let hospodář s rozpočtem, jehož součástí jsou náklady převyšující 6 mld. Kč. Jedná se o obrovský rozpočet, který v některých letech dokonce

převyšoval rozpočet Ministerstva kultury ČR. (Žantovský, 2018, s. 249-250) Od poplatníků televizních poplatků získala Česká televize, jak již bylo uvedeno, v roce 2017 celkem 5,66 mld. Kč. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, s. 28) K čemu Česká televize využívá takovou sumu peněz získanou formou poplatků?

4.3.1 Náklady a využití televizních poplatků v České televizi

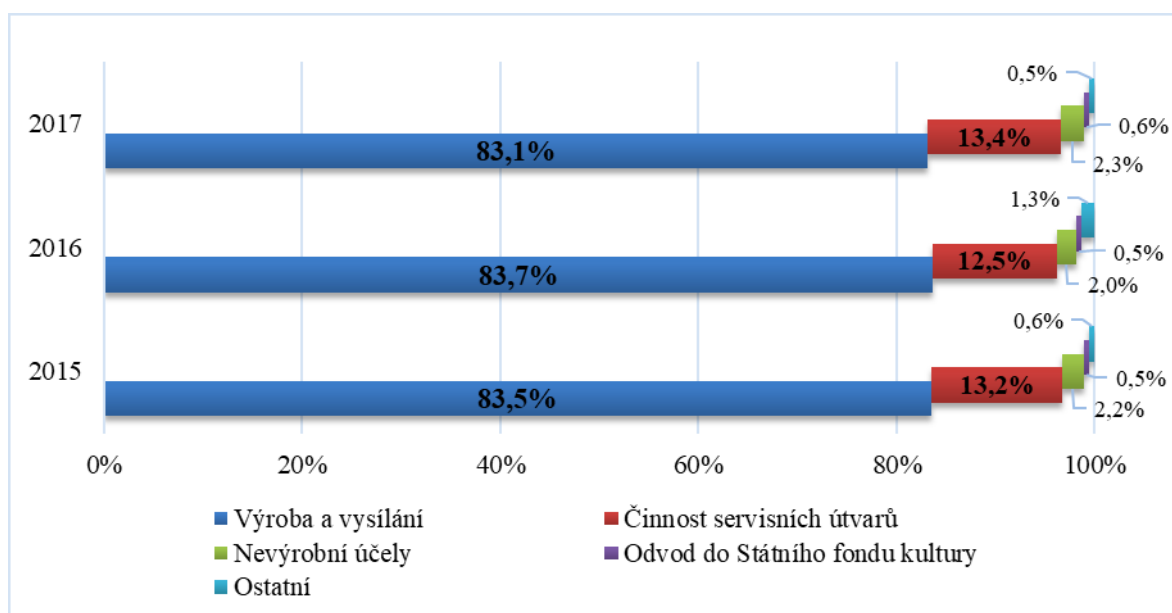
Na rok 2018 schválila Rada ČT náklady ve výši 6,96 mld. Kč. Jen o trochu nižší byly náklady v přechodném roce, konkrétně 6,46 mld. Kč. Největší nákladovou položkou jsou služby, které Česká televize v daném roce využila. Služby tvořily v letech 2016 a 2017 vždy okolo 40 % z celkových nákladů. Hlavní nákladovou položkou v kategorii služeb tvoří služby nakoupené při výrobě pořadů. Z hlediska efektivity hospodaření využívá Česká televize služby externistů v široké škále profesí. Mnoho kameramanů, režisérů, zvukařů, producentů apod. nepracuje pro Českou televizi v zaměstnaneckém vztahu, ale uzavírají pouze smlouvu o spolupráci nebo provedení činnosti. Významnou část nákladů za nakoupené služby tvoří honoráře vyplacené autorům, výkonným umělcům a kolektivním správcům autorských práv. Roku 2017 vyplatila Česká televize v honorářích více než 560 mil. Kč., přibližně stejnou částku jako v předchozím roce. Autoři a výkonní umělci spolupracují s ČT při výrobě nových pořadů. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 35-36) Mezi kolektivní správce autorských práv, kterým ČT pravidelně platí autorské odměny patří Ochranný svaz autorský, Intergram, který sdružuje nezávislé umělce a výrobce zvukově obrazových záznamů a DILLIA neboli divadelní, literární, audiovizuální agentura. (Vesecký, 2019) Další velkou položkou nákladů za služby představují náklady, které ČT vznikají v souvislosti se samotným vysíláním. Česká televize vysílá prostřednictvím pozemní i satelitní sítě. Náklady na vysílání vznikají i v souvislosti s živými přenosy kulturních a sportovních událostí z celého světa. Náklady spojené s výběrem televizních poplatků za rok 2017 byly ve výši 116,573 mil. Kč. Přičemž tyto náklady nezahrnují náklady na právní zastoupení České televize během soudního vymáhání dlužných televizních poplatků. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 35-36) Česká televize neuvádí konkrétní příčiny vzniku nákladů spojených s výběrem televizních poplatků. Náklady mohou vznikat především ve spojitosti se zasíláním upomínek, vyhledáváním neevidovaných poplatníků, správou databáze poplatníků, dále v souvislosti se správou webových stránek a online účtů poplatníků apod.

O trochu nižší podíl, než služby zaujímají na celkových nákladech za rok 2017 osobní náklady, které přesto tvoří druhou nejvýznamnější nákladovou položku rozpočtu.

Dlouhodobě se počet zaměstnanců České televize pohybuje okolo 2 900. Roku 2017 byla průměrná hrubá mzda v ČT 36 620 Kč. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 51-52)

V grafu 4.3.1 lze vidět, že naprostá většina nákladů České televize vzniká v souvislosti s výrobou pořadů a vysíláním. Rovněž je z grafu 4.3.1 jasné patrné, že podíly nákladů dle jednotlivých účelů zůstávají v čase poměrně stabilní. Náklady na výrobu a vysílání tvoří téměř z 80 % náklady na výrobu pořadů, které zahrnují, jednak služby poskytované externími spolupracovníky a dále nákup vysílacích práv a náklady technických útvarů zabezpečujících výrobu. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 37)

Graf 4.3 Rozdělení nákladů České televize podle účelu v letech 2015 – 2017

Zdroj: Výroční zpráva o hospodaření České televize v roce 2017, vlastní zpracování

Od účelně rozdělených nákladů se odvíjí využití televizních poplatků. Z každého televizního poplatku jde 68 %, konkrétně 92 Kč, na výrobu vysílaného obsahu. Zhruba 10 Kč z celkových 135 Kč poplatku je použito na distribuci signálu. Na podporu infrastruktury, výroby a na výběr televizních poplatků je využito asi 26 Kč. Zbylou část, zhruba 5 %, z každého poplatku používá Česká televize k pokrytí DPH, které musí zaplatit svým dodavatelům bez nároku na jeho odpočet. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 12)

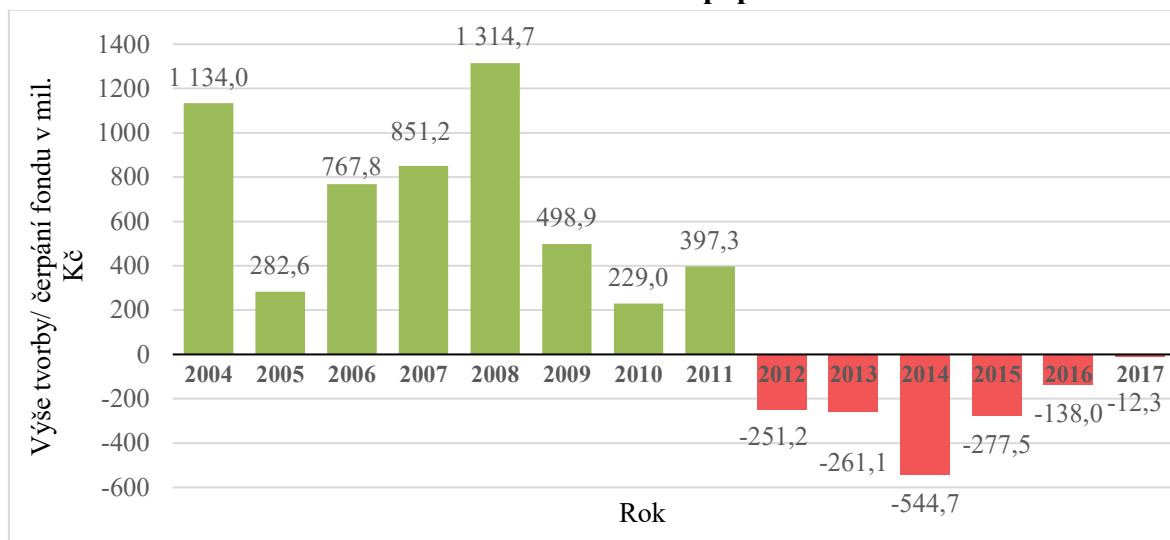
4.3.2 Fondové hospodaření České televize

Již od roku 2004 Česká televize vykazuje nulový hospodářský výsledek. Neznamená to však, že by perfektně vyvažovala své hospodaření. V tomto roce založila ČT fond televizních poplatků. Přebytky vybraných televizních poplatků v daném roce jsou uloženy do fondu a čerpány v jiných letech. To dává České televizi možnost libovolně vyvažovat

vzniklé náklady a nevytvářet ztrátu, ale ani zisk. Mimo jiné to znamená, že ČT neodvádí do státního rozpočtu žádnou daň z příjmu a výkazy z výročních zpráv ztrácí svou vypovídací hodnotu. (Žantovský, 2018, s. 252) Roku 2017 čerpala ČT z fondu televizních poplatků 5,7 mld. Kč. Příjem z poplatků ve stejném roce byl ovšem nižší, a sice 5,66 mld. Kč. To znamená, že kdyby Česká televize neměla k dispozici přebytky televizních poplatků z minulých let, skončila by ve ztrátě. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 27-28)

Čerpání a tvorba fondu televizních poplatků nepředstavují výdaje a příjmy nýbrž náklady a výnosy. Existuje zde časový nesoulad, neboť fond je čerpán ke krytí vzniklých nákladů a ty vznikají někdy až několik let po výdajích. Typickým příkladem jsou odpisy dlouhodobého majetku. V případě České televize je příkladem časového nesouladu tvorba pořadu. Výdaje vznikají při natáčení, ale do nákladů se vynaložené finanční prostředky promítnou až při odvysílání pořadu. Bilance fondu televizních poplatků za rok 2017 je - 12 255 000 Kč s konečným stavem 3,99 mld Kč. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2018, s. 66)

Graf 4.4 Konečná bilance fondu televizních poplatků v letech 2004-2017

Zdroj: Výroční zprávy o hospodaření České televize 2004-2017, vlastní zpracování

Po založení fondu televizních poplatků docházelo k jeho naplňování až do roku 2011. Jak lze vidět v grafu 4.3.2, po tomto roce byl fond naopak každý rok čerpán ke krytí nákladů České televize. Dle každoročních konečných bilancí fondů, zobrazených v tomto grafu, lze usoudit, že ČT by do roku 2011 hospodařila se ziskem a od té doby by každoročně vykazovala ztrátu. To samozřejmě za předpokladu běžného hospodaření s výnosy v daném roce bez tvorby a čerpání fondu televizních poplatků. Ve stejném roce, ve kterém Česká televize přestala fond televizních poplatků tvořit a začala z něj naopak čerpat byl zvolen

ředitelem Petr Dvořák, z jehož pokynů vznikla roku 2012 Divácká rada ČT a funkce ombudsmana ČT. Dále bylo ve stejném roce spuštěno vysílání programů ČT :D a ČT art. Ke konci roku 2011 nabyla účinnosti novela zákona o ČT, která zakázala reklamu na programech ČT 1 a ČT 24, což bylo jedním z důvodů proč České televizi v roce 2012 meziročně klesly příjmy z podnikatelské činnosti o více než 150 mil. Kč. (Výroční zpráva o hospodaření ČT, 2013, s. 7, 21)

4.3.3 Hospodaření Rozhlasu a televízie Slovenska

Společnost Rozhlas a televízia Slovenska hospodařila v roce 2017 s náklady ve výši 3,13 mld. Kč, přepočteno historickým kurzem z roku 2017. Náklady, které vznikly přímo v souvislosti s veřejnoprávní televizí činily 2,34 mld. Kč, tedy téměř 75 % ze všech nákladů. Stejně jako u ČT tvoří nejvyšší nákladovou položku slovenské veřejnoprávní televize služby. Ty tvoří dokonce více než 60 % z celkových nákladů televize. Z toho lze usoudit, že Slovenská veřejnoprávní televize využívá při tvorbě vlastní pořadů a obecně při vysílání větší podíl externích pracovníků než Česká televize. (Výroční správa o činnosti RTV Slovenska, 2018, s. 189) Náklady na výběr poplatků si rozhlas a televize dělí rovným dílem. Konkrétně při výběru televizních poplatků vznikly náklady ve výši 33,6 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že slovenská veřejnoprávní televize hospodaří zhruba s třikrát menším rozpočtem než ČT, jsou náklady spojené s výběrem poplatků ve srovnatelné výši. Průměrná hrubá měsíční mzda v RTV Slovenska je jen o málo nižší než v ČT a sice 34 809 Kč. (Výroční správa o činnosti RTV Slovenska, 2018, s. 140)

Rozhlas a televízia Slovenska hospodaří již řadu let se ztrátou, která v roce 2017 kumulativně dosáhla 34 741 571 € neboli 914,75 mil. Kč. Ztráta v daném roce byla ve výši 43,7 mil. Kč. (Výroční správa o činnosti RTV Slovenska, 2018, s. 197) Podle finančního auditu RTV Slovenska může v případě dalšího pokračování ztrátového trendu dojít ve střednědobém období k ohrožení výroby a vysílání. (Výroční správa o činnosti RTV Slovenska, 2018, s. 211)

Zásadním rozdílem v právní úpravě hospodaření RTV Slovenska oproti ČT je skutečnost, že podle zákona o RTV Slovenska jej kontroluje Nejvyšší kontrolní úřad Slovenské republiky. (Žantovský, 2018, s. 261) Česká televize nespadá do působnosti Nejvyššího kontrolního úřadu ČR a na její hospodaření dohlíží pouze Rada ČT.

4.3.4 Hospodaření dalších evropských veřejnoprávních televizí

Způsoby financování veřejnoprávních televizí v Evropě jsou různé. Přestože jejich příjmy jsou většinou tvořeny televizními poplatky, ne každá veřejnoprávní televize je schopna hospodařit bez finanční pomoci ze strany státu nebo bez větších komerčních příjmů. V rámci členů Evropské vysílací unie tvořily 63,2 % ze všech příjmů v roce 2017 poplatky. (Funding of PSM, 2018, s. 9) Mezi země, ve kterých jsou všechna veřejnoprávní média finančně nezávislá na dodatečných příjmech a hospodaří prakticky pouze s vybranými poplatky patří například Finsko a Dánsko. (Burnley, 2017, s. 6) Ve Finsku mají veřejnoprávní média, včetně televize, obecně velmi silné a stabilní postavení. (Herzog, 2017, s. 107) Za účelem financování se nevybírají televizní poplatky, ale daň, vybíraná státem do zvláštního televizního fondu. Tento fond je přitom nezávislý na vyjednaném státním rozpočtu. (Burnley, 2017, s. 7) Od roku 2013 se výše tzv. Yle daně, pojmenované podle finského veřejnoprávního média, odvíjí od výše příjmů. Každý občan starší 18 let platí 2,5 % ze svých celkových ročních zdanitelných příjmů, které přesahují částku 14 000 €. Minimální výše poplatku je 50 € a maximální 163 €. Osvobození jsou lidé s nižšími příjmy. Právnícké osoby s ročními zdanitelnými příjmy 50 000 € a více platí Yle daň ve výši odvíjející se od částky přesahující tuto hodnotu. Maximum je 3 000 €. Uvedené podmínky platby jsou z roku 2018. (Yleisradio oy Board of Directors' report, 2019, s. 3) Finská veřejnoprávní vysílací společnost Yleisradio oy dosahuje střídavě zisku a ztráty. Každá ztráta je následující rok kompenzována ziskem a celková finanční situace je dlouhodobě stabilní. Výkyvy ve výsledku hospodaření vyplývají zejména ze sportovních událostí, které se konají každé dva roky. Roku 2018 vykazala společnost Yleisradio oy ztrátu 5,5 miliónů eur. Zato v předchozím roce dosáhla zisku 6,9 miliónů eur. (Yleisradio oy Board of Directors' report, 2019, s. 13, 16)

Některé státy, například Švýcarsko, založily za účelem výběru poplatků speciální instituci. Jinde mají výběr poplatků na starost dodavatelé elektrické energie, jde například o Řecko, Itálii, Portugalsko a Rumunsko. Konkrétní ministerstva vlády přímo vybírají poplatky v Belgii a ve Francii. (Burnley, 2017, s. 7-8) Německo změnilo, tak jako Finsko, systém výběru poplatků v roce 2013. Původní systém se podobal tomu českému. Platba poplatku souvisela s vlastnictvím televizního přijímače. Nově jsou k platbě povinné všechny domácnosti, přičemž existuje jen několik málo výjimek. (Herzog, 2017, s. 5) Vazba vzniku povinnosti platit poplatky na vlastnictví televizního přijímače je stále uplatňována v Rakousku. Veřejnou službu v oblasti televizního vysílání zde vykonává nadace

Österreichischer Rundfunk, neboli zkráceně ORF. (Žantovský, 2018, s. 53) Nadace je ze 60 % financována vybranými poplatky. Zbylé příjmy jsou komerční. ORF má, podle průzkumu z roku 2016, jedno z nejvlivnějších zpravodajství v zemi a její stabilní pozice zatím nevytváří tlak na změnu systému financování jako tomu bylo v Německu a ve Finsku před rokem 2013. (Herzog, 2017, s. 20-21)

Od mnoha evropských veřejnoprávních televizí se v poslední době vyžaduje větší transparentnost v oblasti financování. Zveřejnění ceny za vysílací práva sportovních událostí, výše mezd vrcholového managementu a dalších finančních informací požadují v některých zemích odborníci i veřejnost. Taková transparentnost sice umožní poplatníkům sledovat k čemu veřejnoprávní televize využívají jejich peníze, ale má i svá negativa v podobě zpřístupnění detailních finančních informací konkurenčním vysílacím společnostem. (Herzog, 2017, s. 5-6)

4.4 Veřejné mínění

Za účelem zjištění veřejného mínění o nezávislosti České televize bylo provedeno dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo 506 respondentů. Dotazování probíhalo převážně prostřednictvím webového portálu vyplnto.cz, ale i písemnou formou dotazníku, která je součástí přílohy č. 1. Dotazník obsahuje 6 uzavřených otázek, kdy respondenti většinou odpovídali jednoduše ano nebo ne. Výzkum byl zcela anonymní o čemž byli všichni respondenti předem informováni. Výchozí hypotéza šetření byla formulována následovně:

Česká televize není veřejností považována za nezávislou instituci.

Otázka č. 1: Kolik je Vám let?

Tabulka 4.1 Rozložení odpovědí na otázku č. 1

Věková skupina	Počet odpovědí	Podíl odpovědí na celkovém počtu respondentů
18-34	340	67,2%
35-49	84	16,6%
50-64	64	12,6%
65+	18	3,6%

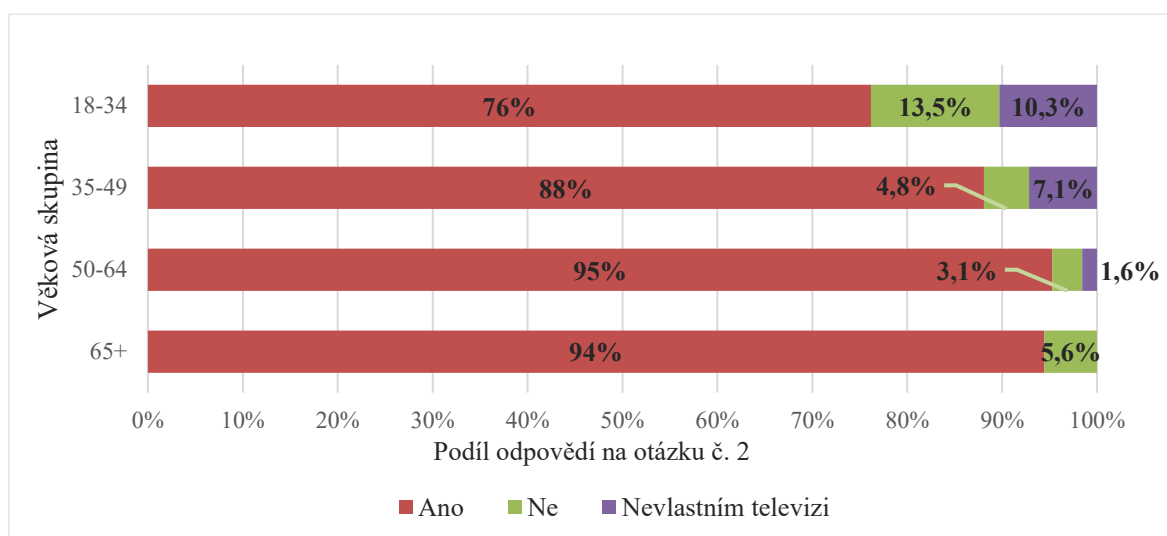
Zdroj: vlastní zpracování, dle dotazníkového šetření

Odpovědi na první otázku identifikovaly věkovou skupinu respondentů. Z tabulky 4.1 vyplývá, že většinu respondentů tvořili lidé ve věku 18 až 34 let. Z celkového počtu 506 respondentů tvoří tato skupina 67,2 %. Důvodem může být efektivnější šíření dotazníku prostřednictvím internetu.

Otázka č. 2: Platíte televizní poplatky České televizi? (dříve koncesionářské poplatky)

Následující otázka již směřovala do oblasti financování České televize, konkrétně na televizní poplatky. Pro zamezení případných omylů byli respondenti obeznámeni se skutečností, že dříve se televizní poplatky nazývaly koncesionářské a dále byli upozorněni, že otázka je myšlena za celou domácnost (viz příloha č. 1). Neplatí-li sám respondent televizní poplatky, ale někdo jiný z domácnosti ano, neznamená to, že je neplatič. Takový respondent byl v poznámce otázky instruován, aby zvolil možnost Ano.

Graf 4.5 Rozložení odpovědí na otázku č. 2 podle věkových skupin

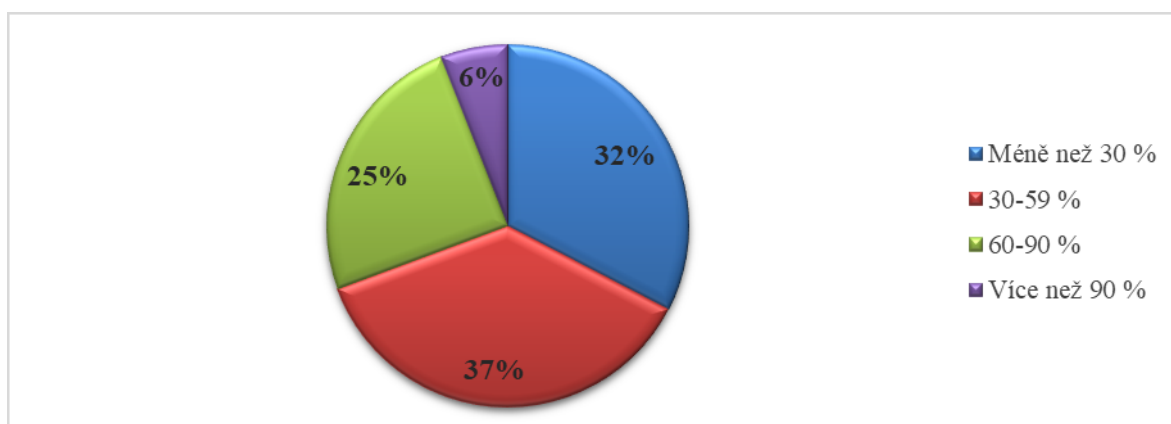
Zdroj: vlastní zpracování, dle dotazníkového šetření

Podíl neplatičů je podle grafu 4.5 poměrně rovnoměrný napříč věkovými skupinami. Větší poměr je jich pouze ve věkové skupině 18 – 34 let, a to 13,5 %. Dohromady odpovědělo 53 respondentů, že neplatí televizní poplatky, což je 10,5 % z celkového počtu respondentů. Z části se může jednat o osoby osvobozené od platby. Největší podíl z celkového počtu 42 respondentů, kteří nevlastní televizi, tvoří rovněž nejmladší věková skupina. Je zřejmé, že mladí lidé stále více využívají ke sledování televizního vysílání jiná zařízení jako jsou například počítače a mobilní telefony, z jejichž vlastnictví nevzniká povinnost platit televizní poplatek.

Otázka č. 3: Kolik procent ze všech příjmů České televize podle Vás tvoří televizní poplatky?

Cílem otázky č. 3 bylo zjistit jaké povědomí mají respondenti o financování České televize. Znalost správné odpovědi na tuto otázku totiž může mít vliv na celkové vnímání České televize jako nezávislé instituce.

Graf 4.6 Rozložení odpovědí na otázku č. 3

Zdroj: vlastní zpracování, dle dotazníkového šetření

Rozložení odpovědí na tuto otázku lze označit za poměrně nahodilé až na jednu výjimku. Zdaleka nejmenší počet odpovědí získala možnost „Více než 90 %“, což je jediná správná odpověď na uvedenou otázku. Konkrétně má podle grafu 4.6 obecně správné informace o příjmech České televize pouze 6 % respondentů. Nejvíce respondentů je toho názoru, že televizní poplatky tvoří něco mezi 30 – 59 % ze všech příjmů ČT.

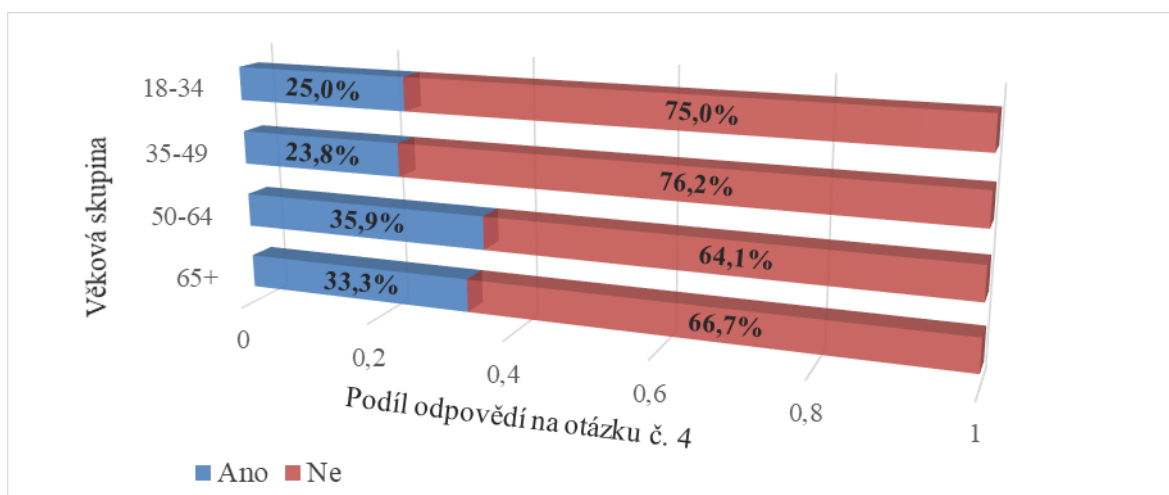
Otázka č. 4: Je podle Vás následující tvrzení pravdivé?

„Politické strany **financují** vysílání České televize.“

Vzhledem k tomu, že se stále často objevují názory týkající se politického vlivu na Českou televizi, viz kapitola 3, byli respondenti touto formou tázáni, zda je podle nich skutečně televizní vysílání finančně podporováno politickými stranami.

Z grafu 4.7 vyplývá, že většina respondentů se s tímto názorem neztotožňuje. Větší podíl těch, kteří se domnívají, že politické strany financují vysílání České televize se vyskytuje ve starších věkových skupinách. Například 35, 9 % respondentů ve věku 50 – 64 let považuje uvedené tvrzení za pravdivé (viz graf 4.7). Celkem odpovědělo na otázku č. 4 kladně 26,5 % všech respondentů. Převládá tedy názor, že politické strany nefinancují vysílání České televize.

Graf 4.7 Rozložení odpovědí na otázku č. 4 podle věkových skupin

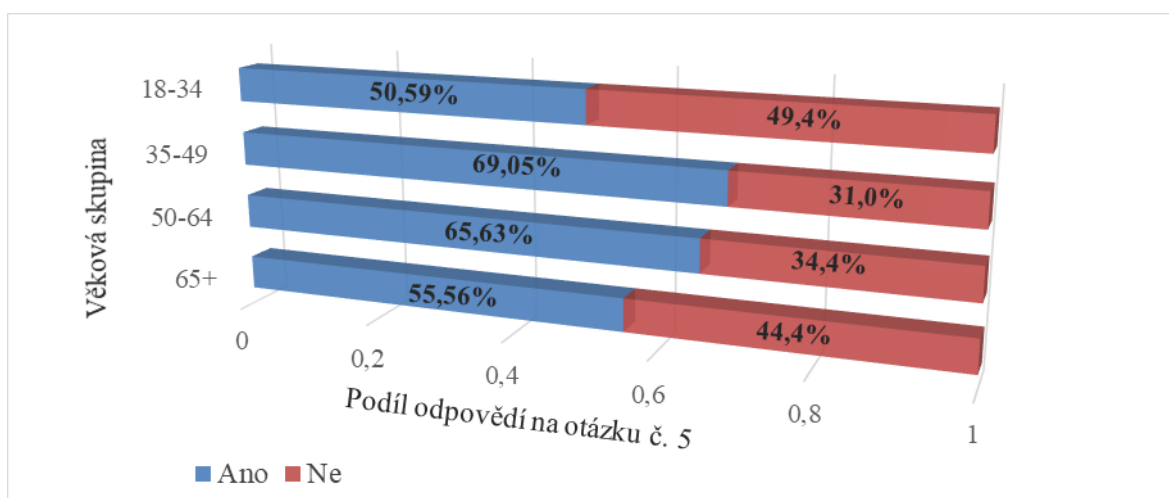
Zdroj: vlastní zpracování, dle dotazníkového šetření

Otázka č. 5: Je podle Vás následující tvrzení pravdivé?

„Politické strany **ovlivňují** obsah vysílání České televize.“

Tato otázka opět zjišťovala názor veřejnosti ohledně možnosti vlivu politických stran na Českou televizi. Tentokrát se respondenti měli vyjádřit k tvrzení, že politické strany vysílání v ČT obecně ovlivňují, nikoli přímo financují, jak bylo uvedeno v předchozí otázce. Záměrně nebyl způsob vlivu nijak specifikován. Názor, že tvrzení je pravdivé, vyjádřilo **56 %** respondentů, dvakrát více než v předchozí otázce. Nejvíce tento názor převládal ve střední a vyšší věkové skupině (viz graf 4.8). Ze srovnání otázek 4 a 5 vyplývá, že přibližně 30 % respondentů se domnívá, že politické strany ovlivňují vysílání České televize, ale nefinancují jej.

Graf 4.8 Rozložení odpovědí na otázku č. 5 podle věkových skupin

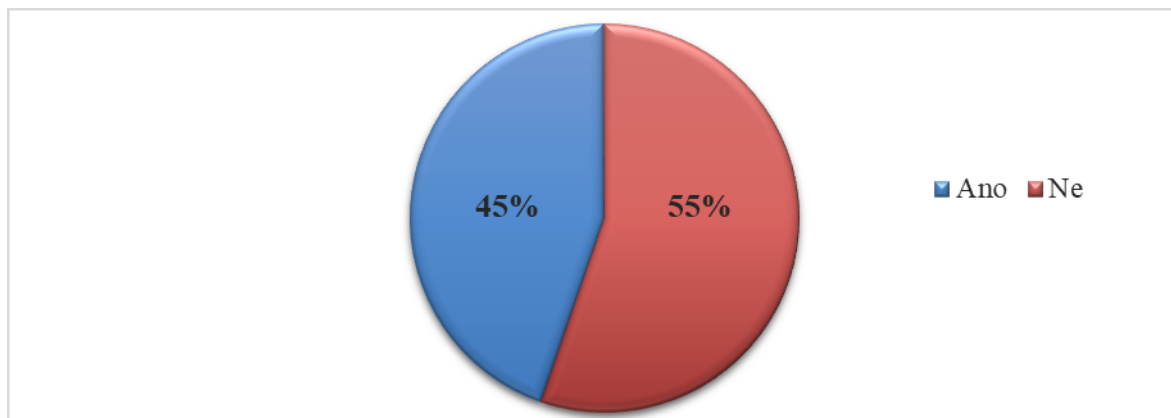

Zdroj: vlastní zpracování, dle dotazníkového šetření

Otázka č. 6: Je podle Vás Česká televize nezávislá?

Poslední otázka bezprostředně sledovala cíl zjistit názor respondentů na nezávislost České televize. V jakém smyslu je nezávislost myšlena nebylo konkretizováno proto, aby respondenti nebyli omezováni a vyjádřili svůj obecný názor.

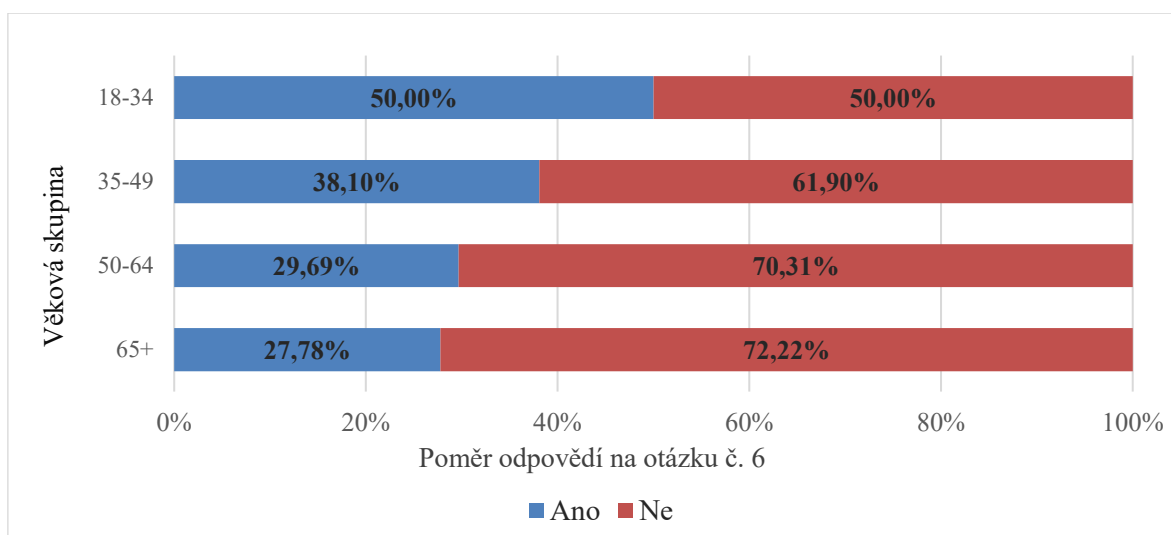
Graf 4.9 Rozložení odpovědí na otázku č. 6

Zdroj: vlastní zpracování, dle dotazníkového šetření

Většina respondentů je toho názoru, že Česká televize není nezávislou institucí (viz graf 4.9). Celkem záporně odpovědělo 55 % všech respondentů. Nejde tedy o jednoznačně převažující názor. I přesto je skutečnost, že si větší podíl respondentů myslí, že je Česká televize v určitém smyslu závislá, velmi významná.

Graf 4.10 Rozložení odpovědí na otázku č. 6 podle věkových skupin

Zdroj: vlastní zpracování, dle dotazníkového šetření

Odpovědi na šestou otázku jsou v grafu 4.10 rozděleny podle jednotlivých věkových skupin respondentů. Z jejich rozložení lze vyčíst, že jako nezávislou vidí Českou televizi v největším poměru mladší lidé. S vyššími věkovými skupinami roste podíl respondentů,

kteří zastávají názor, že ČT není nezávislá. Ani v jedné skupině nepřevažuje podíl kladných odpovědí, pouze respondenti ve věku 18-34 let odpovídali v přesném poměru 50:50.

4.4.1 Zhodnocení výsledků dotazníkového šetření

Z dotazníkové šetření a následné analýzy získaných dat vyplývá, že přestože lidé platí televizní poplatky, neznají jejich význam. Povědomí o přibližném poměru zdrojů České televize má pouze omezený počet jedinců, přestože se jedná o jeden z hlavních znaků nezávislosti. Pokud by ČT lidem více přiblížila, jaký význam má televizní poplatek v jejím rozpočtu nepochybně by to pozitivně ovlivnilo názor veřejnosti na její nezávislý postoj a financování. Ačkoli si mnoho lidí myslí, že Česká televize je ovlivňována politickými stranami, pouze část z nich je toho názoru, že jde o vliv prostřednictvím financování. Každopádně o nějakém způsobu politického ovlivňování je přesvědčena většina respondentů. Tato skutečnost se následně odráží v jejich obecném vnímání nezávislosti České televize. Za nezávislou považují ČT nejčastěji mladší věkové skupiny. Je možné, že důvodem větší nedůvěry ze strany starších generací je využívání televize k otevřené propagaci socialismu před rokem 1989. Dalším důvodem může být omezený přístup k potřebným informacím v době internetu, neboť ten řada starších lidí nevyužívá k získávání informací v takové míře jako pozdější generace. Obecně je však veřejnost, podle výsledku analýzy dat z dotazníkového šetření, převážně toho názoru, že Česká televize není nezávislá.

4.5 Dílčí závěr

Financování České televize lze považovat za nezávislé, především z hlediska převažujícího poměru zdrojů nezávislých na státním rozpočtu a tržní ekonomice. Poplatky vybírané od domácností tvoří pravidelně více než 90 % ze všech příjmů ČT. Z toho vyplývá, že pro Českou televizi jde o životně důležité příjmy. Z podnikatelské činnosti získává pouze doplňkovou část všech příjmů, a to především proto, že zákon o ČT spolu se zákonem o provozování RTV výrazně omezují vysílání reklamy ve veřejnoprávní televizi. Navíc výnosy z prodeje reklamního prostoru na programu ČT 2 jsou odváděny do státního fondu. Česká televize proto nejvíce využívá v rámci svého podnikání sponzoring, product placement a prodej vysílacích práv. Slovenská veřejnoprávní televize má sice volnější podmínky prodeje reklamního prostoru, přesto je podíl jejích příjmů z podnikatelské činnosti na celkových příjmech nižší než v případě ČT. To může být způsobeno mimo jiné nižší sledovaností, od které se odvíjí cena reklamního prostoru.

Povinnost platit televizní poplatky je v České republice stále svázána s vlastnictvím televizního přijímače. Od tohoto způsobu vymezení poplatníků upustilo v posledních letech několik evropských zemí, ale stále je uplatňován například v Rakousku. Na Slovensku, stejně jako v Německu, povinnost platit televizní poplatky vzniká domácnostem odbírajícím elektrickou energii. Faktem je, že Česká televize nemá žádnou zákonem stanovenou pravomoc ověřit, zda určitá domácnost vlastní televizní přijímač nebo ne. Poplatníci, kteří v čestném prohlášení lhali o skutečnosti, že nejsou vlastníky televizního přijímače, a proto nemají povinnost platit televizní poplatky, mohou zůstat nepotrestáni. Z tohoto důvodu se jako efektivnější jeví systém založený na vzniku povinnosti ve spojení s odběrem elektrické energie. To ovšem neznamená, že by takový systém byl více spravedlivý z pohledu poplatníků.

Specifickým tématem je hospodaření České televize. Její rozpočet je téměř dvakrát vyšší než rozpočet Rozhlasu a televízie Slovenska, přičemž tato společnost zahrnuje dvě veřejnoprávní média. Převážná část nákladu ovšem České televizi vzniká v souvislosti s výrobou a vysíláním, a to je důvod proč je 68 % z každého vybraného poplatku využito na jejich pokrytí. Jednotlivé kategorie nákladů jsou ve výročních zprávách specifikovány spíše obecně. Chybí podrobnější členění, které by zajistilo větší transparentnost hospodaření ČT. Pravidelné dosahování nulového hospodářského výsledku může být zdrojem nedůvěry laiků i odborníků. Využívání fondu televizních poplatků maskuje skutečný vývoj výsledků hospodaření. Přesto si konečný zisk či ztrátu lze vyvodit z hodnot tvorby a čerpání fondu televizních poplatků v uplynulých letech. Kdyby ČT nevyužívala miliardové přebytky fondu z minulých let, byla by ve ztrátě již 6 let v řadě, podobně jako RTV Slovenska, které se dlouhodobě nedaří dosáhnout kladného výsledku i přes vysoké příjmy vyplývající ze smlouvy se státem.

Z výzkumu veřejného mínění bylo zjištěno, že poplatníci a obecně veřejnost nemají informace o způsobu financování České televize. Proto mohou televizní poplatek vnímat pouze jako její dodatečný příjem a nikoli jako klíčovou složku rozpočtu kterou skutečně je. Mnoho lidí je přesvědčeno o politickém vlivu v České televizi a celkově ji z různých dalších důvodů nepovažují za nezávislou.

5 ZÁVĚR

Média v dnešním světě hrají velmi významnou roli. Pomáhají utvářet názory veřejnosti na ty nejdůležitější otázky politiky, ekonomiky a dalších významných oblastí života. Z toho důvodu je důležité, aby v každém demokratickém státě existovala nezávislá média, jejichž cílem je plnit zákonem stanovené úkoly veřejné služby. Tímto způsobem může stát zajistit, že jeho občané budou dostávat pravdivé, objektivní a vyvážené informace, ze kterých si mohou utvořit vlastní názor. V České republice má takovou televizi být Česká televize. O její nezávislosti však panují pochybnosti mezi odborníky, politiky i veřejností.

Cílem této práce bylo komplexní zhodnocení nezávislosti České televize, a to z pohledu jejího právního postavení, cílů, které jí ukládá zákon, vedení a v neposlední řadě z pohledu financování. V rámci tohoto hodnocení byla Česká televize srovnávána se slovenskou veřejnoprávní televizí, která je součástí veřejnoprávní vysílací společnosti Rozhlasu a televízie Slovenska.

Pro zhodnocení nezávislosti postavení České televize byla nejdříve stručně přiblížena její společná historie se slovenskou veřejnoprávní televizí v podobě Československé televize. V té době byla veřejnoprávní televize prostředkem politické propagace a nechyběla v ní přísná cenzura. Zákon o České televizi ji jednoznačně označuje za nezávislou právnickou osobu a zároveň jí ukládá úkoly, které je povinna jako poskytovatel veřejné služby v oblasti vysílání, plnit. Na jejich plnění dohlíží Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, a především Rada České televize. Ne všechny úkoly jsou zákonem obsahově upřesněny a nejednou je proto musel specifikovat Nejvyšší správní soud. Náročnost zhodnocení, zda Česká televize opravdu plní úkoly veřejné služby dokládá také obsáhlá analýza, která je za tímto účelem každoročně překládána Radě České televize. Rada v posledních letech vždy usoudila, že Česká televize plní cíle, které si na základě zákonem uložených úkolů vytyčila. Vysoká sledovanost je ukazatelem silného postavení na trhu televizního vysílání, které na rozdíl od České televize, slovenská veřejnoprávní televize postrádá. Dobré postavení na trhu pomáhá utvrzovat nezávislost České televize.

V čele České televize stojí generální ředitel, jehož pravomoci jsou obsáhlé, ale klíčová rozhodnutí musí projednávat s Radou České televize, která působí jako kontrolní orgán. Způsob volby generálního ředitele i členů Rady lze považovat za nejslabší oblast nezávislosti České televize. Generální ředitel je volen prostřednictvím výběrového řízení,

nad nímž má veškerou moc Rada. Členy Rady navrhuje podle zákona veřejně prospěšné organizace. Konečná volba je na Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Ve skutečnosti ovšem není pro politické strany nemožné navrhnout a zvolit vlastního kandidáta. Kvůli tajnému hlasování ovšem tento postup nelze jednoznačně prokázat ani vyvrátit. Změna netransparentního postupu volby byla předmětem několika návrhů novel zákona o České televizi, žádný ale nebyl přijat. Rada Rozhlasu a televízie Slovenska je volena obdobným způsobem s tím rozdílem, že její složení, co do počtu odborníků z jednotlivých oborů, je výslovně stanoveno zákonem. Obecně lze konstatovat, že nezávislost vedení veřejnoprávních televizí v obou zemích není daným způsobem volby zajištěna. Existence vlivu politických stran a hnutí je možná, přestože ji není možné prokázat.

Převážnou část příjmů získává Česká televize od veřejnosti ve formě televizních poplatků. Dalším zdrojem financování je podnikatelská činnost související s televizním vysíláním a veřejnou službou v této oblasti. Vzhledem ke značnému omezení reklamy ve veřejnoprávním vysílání tvoří největší část těchto příjmů sponzoring a umístění produktu, u nichž je zákonná regulace mírnější. Na rozdíl od slovenské veřejnoprávní televize nezískává Česká televize žádné finanční prostředky ze státního rozpočtu, čímž se utvrzuje její finanční nezávislost. Vazba povinnosti platit televizní poplatky na vlastnictví televizního přijímače se může v dnešní době jevit jako poněkud zastaralá s přihlédnutím k technologickému pokroku a k faktu, že několik evropských zemí od tohoto systému v posledních letech již upustilo. Tento systém rovněž dává České televizi pouze omezenou a nepříliš efektivní možnost vyhledávání dosud neregistrovaných plátců prostřednictvím jejich oslovení na základě informací získaných od dodavatelů elektrické energie. Výběr televizních poplatků, jakožto klíčového příjmu České televize, by mohl být v budoucnu inspirován například německým a finským modelem, kde je platba povinná pro každou domácnost, samozřejmě s určitými výjimkami. Nabízí se také inspirace Slovenskem, kde povinnosti platit televizní poplatky vzniká každému odběrateli elektrické energie. Transparentnost finanční situace České televize je výrazně snižována tvorbou a čerpáním fondu televizních poplatků. Hospodářský výsledek je každým rokem roven nule, neboť případné přebytky jsou do fondu odváděny za účelem jejich pozdějšího využití k pokrytí ztrát. Dlouhodobé čerpání fondu je důkazem, že Česká televize v hospodářském roce negeneruje dostatečné množství výnosů k pokrytí veškerých nákladů. Z těchto závěrů vyplývá, že financování České televize lze považovat za nezávislé, ovšem jeho efektivita by mohla být zvýšena změnou systému výběru televizních poplatků. Stejně jako u způsobu

volby vedení lze České televizi vytknout nedostatečnou transparentnost také z hlediska financování.

Průzkumem veřejného mínění bylo zjištěno, že Česká televize není veřejností považována za nezávislou instituci. Mnoho lidí se domnívá, že je nějakým způsobem ovlivňována politickými stranami a část z nich je dokonce toho názoru, že ji politické strany financují. Přestože je naprostá většina populace poplatníky, povědomí o finančních zdrojích České televize je slabé. Z toho lze usoudit, že poplatníci většinou nevědí, za jakým účelem jsou poplatky vybírány a k čemu jsou používány. Takto omezené znalosti mohou být příčinou pochybování o nezávislosti České televize.

Z práce vyplývá, že Česká televize je institucí s nezávislým postavením a financováním. Problematickou oblastí je vedení České televize, kde na základě zjištěných informací lze připustit vliv politických stran. Výchozí hypotéza stanovená v úvodu práce byla částečně vyvrácena, neboť způsob volby orgánů České televize nepodporuje její nezávislost. Doporučením je novelizace způsobu volby generálního ředitele a zejména členů Rady České televize, ať už podle dříve představených návrhů nebo nově vytvořeným systémem, který by zaručoval větší transparentnost a stabilitu. Na základě srovnání se slovenskou veřejnoprávní televizí lze konstatovat, že Česká televize má stabilnější postavení na trhu a větší finanční nezávislost. Systém volby vedení veřejnoprávní televize lze v obou zemích považovat za srovnatelný.

Seznam použité literatury

Odborné knihy

BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ, 2011. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3028-8.

HERZOG, Christian, Leonard NOVY, Heiko HILKER a Orkan TORUN, ed., 2017. *Transparency and Funding of Public Service Media – Die deutsche Debatte im internationalen Kontext*. Weisbaden: Springer-Verlag, 363 s. ISBN 978-3-658-17997-7.

CHALOUPKOVÁ, Helena, 2009. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-143-7.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0743-6.

KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG, 2010. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-698-8.

POUPEROVÁ, Olga, 2016. *Institucionální aspekty regulace médií*. Praha: Wolters Kluwer. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-335-8.

RŮŽIČKA, Vlastimil, 2011. *Politika a média v konzumní společnosti*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3667-9.

URBAN, Lukáš, Josef DUBSKÝ a Karol MURDZA, 2011. *Masová komunikace a veřejné mínění*. Praha: Grada. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3563-4.

ŽANTOVSKÝ, Petr, 2018. *Média a politika v digitálním světě*. Vendryně: Beskydy. ISBN 978-80-87431-47-4.

Články v odborném časopise

KACZOR, Jan, 2014. Zákonné požadavky na zpravodajství veřejnoprávní televize a „Podnět 24“. *Správní právo*. Ministerstvo vnitra ČR, **2014**(7-8), 32. ISSN 0139-6005.

dTEST, 2017. Jak se to má s koncesionářskými poplatky. *dTest* [online]. Praha: dTest, o.p.s, 31.8.2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-21]. ISSN 1210-731X. Dostupné z: <https://www.dtest.cz/clanek-6082/jak-se-to-ma-s-koncesionarskymi-poplatky>

Legislativa

ČESKO, Zákon č. 483/1991 Sb. o České televizi, In: *Sbírka zákonů*. ročník 1991, částka 93. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-483>

ČESKO, Zákon č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, In: *Sbírka zákonů*. ročník 2001, částka 87. ISSN 1211-1244.

Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-231>

ČESKO, Zákon č. 348/2005 Sb. o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, In: *Sbírka zákonů*. ročník 2005, částka 122. ISSN 1211-1244. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-348>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2010 č. j. 3 As 6/2010

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2010 č. j. 8 As 61/2009

SLOVENSKO, Zákon č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov, In: *Zbierka zákonov*. ročník 2010, částka 195. Dostupné také z: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-532>

SLOVENSKO, Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách, In: *Zbierka zákonov*. ročník 2000, částka 128. Dostupné také z: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2000-308>

SLOVENSKO, Zákon č. 340/2012 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov, In: *Zbierka zákonov*. ročník 2012, částka 86. Dostupné také z: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2012-340>

SLOVENSKO, Zákon č. 68/2008 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom a o zmene a doplnení niektorých zákonov, In: *Zbierka zákonov*. ročník 2008, částka 26. Dostupné také z: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-68>. Znění účinné do 31.12.2012.

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČR, 2016. *Návrh poslanců Martina Komárka, Marie Benešové, Karla Schwarzenberga, Petra Gazdika, Ivana Gabala, Marka Černocho a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů*. Praha: PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY. Sněmovní tisk 965/0 V. n. z. o České televizi. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/tisky.sqw?o=7&gc=483&gr=1991>

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČR, 2003a. *Vládní návrh na vydání, kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony*. Praha: PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY. Sněmovní tisk 275/0

V. n. z. o České televizi. Dostupné také z:
<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=4&CT=275&CT1=0>

Elektronické dokumenty

BURNLEY, Richard, 2017. *Public funding principles for public service media*. Geneva. Dostupné také z: https://www.ebu.ch/files/live/sites/ebu/files/Publications/EBU-Legal-Focus-Pub-Fund_EN.pdf

CIMIROT, Milan, 2015. *ZPRÁVA O VÝBĚRU A VYMÁHÁNÍ TELEVIZNÍCH POPLATKŮ V ROCE 2014*. Česká televize. Praha. Dostupné také z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/633.pdf?v=1&_ga=2.233895070.1495837009.1553157821-511627178.1528085755

ČESKÁ TELEVIZE, *Jednací řád Rady České televize*, 2011. Praha. Dostupné také z: <https://www.ceskatelevize.cz/rada-ct/jednaci-rad/>

ČESKÁ TELEVIZE, *Rozhodnutí GR č. 10/2018: Pravidla pro vyřizování podání, včetně stížností diváků*, 2018. Praha.

ČESKÁ TELEVIZE, *Všeobecné smluvní podmínky pro sponzorování pořadů a programů v televizním vysílání České televize*, 2017. Praha. Dostupné také z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1036.pdf?v=1&_ga=2.260468109.1820746233.1553528718-511627178.1528085755

ČESKÁ TELEVIZE, *Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2015*, 2016. Praha. Dostupné také z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/rada-ct/vyrocní_zpravy/zprava2015.pdf?_ga=2.195593775.2061497929.1553876961-511627178.1528085755

ČESKÁ TELEVIZE, *Výroční zpráva o hospodaření České televize v roce 2017*, 2018. Praha: Česká televize. Dostupné také z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1332.pdf?v=1&_ga=2.188575144.1820746233.1553528718-511627178.1528085755

ČESKÁ TELEVIZE, *Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2017*, 2018. Praha: Česká televize. Dostupné také z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1333.pdf?v=1&_ga=2.247408772.1820746233.1553528718-511627178.1528085755

ČESKÁ TELEVIZE, *Statut České televize*, 2016. Praha. Dostupné také z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/statut-ct/pdf/statut-ct.pdf?verze=2016-07-01.1&_ga=2.79065748.109657125.1554132657-511627178.1528085755

ETICKÝ PANEL ČESKÉ TELEVIZE, 2019. *Usnesení č. 1 ze dne 8. 2. 2019 ke stížnosti na pořad Doktorka Plyšáková ze dne 2. 1. 2019*. Praha. Dostupné také z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/eticky-panel/>

EUROPEAN BROADCASTING UNION, *Audience trends: Television 2018: Public version*, 2018. Geneva. Dostupné také z: [https://www.ebu.ch/files/live/sites/ebu/files/Publications/MIS/login_only/audiences/EBU-MIS%20-%20TV%20Audience%20Trends%202018%20-%20\(Public%20version\).pdf](https://www.ebu.ch/files/live/sites/ebu/files/Publications/MIS/login_only/audiences/EBU-MIS%20-%20TV%20Audience%20Trends%202018%20-%20(Public%20version).pdf)

RADA ČESKÉ TELEVIZE, *Podmínky výběrového řízení na generálního ředitele České televize 2017*, 2017. Praha. Dostupné také z: http://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/rada-ct/dokumenty/vyberove-řízení-gr-2017_3.pdf

RADA ČESKÉ TELEVIZE, *Zápis z 9. jednání Rady České televize ze dne 26. 4. 2017*, 2017. Praha. Dostupné také z: http://www.ceskatelevize.cz/pub/radact_zpravy/621.pdf?1493226550

RADA ČESKÉ TELEVIZE, *Zápis z 12. jednání Rady České televize ze dne 25. 7. 2018*, 2018. Praha. Dostupné také z: http://www.ceskatelevize.cz/pub/radact_zpravy/645.pdf?1532537234

RADA RTVS, 2016. *ŠTATÚT Rady Rozhlasu a televízie Slovenska*. Bratislava. Dostupné také z: <https://www.rtv.slo.org/rada-rtvs/statut-rady-rtvs>

ŠMÍD, Milan, 2011. *Vysílání veřejné služby v zemích Evropské Unie, jeho organizace a fungování: případová studie pro Parlament České republiky* [online]. Praha [cit. 2019-02-20]. Dostupné z: <http://www.louc.cz/pril01/VVSEU.pdf>

YLEISRADIO OY FINNISH BROADCASTING COMPANY, *Board of Directors' report and financial statements 2018*, 2019. Helsinki. Dostupné také z: <http://view.24mags.com/yle/board-directors%E2%80%99-report-and-financial-statements-2018#/page=1>

Ostatní zdroje

Asociace televizních organizací [online], 2019. Praha: ATO [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <http://www.ato.cz/>

BLINKOVÁ, Karolína, 2018. Členové Divácké rady diskutovali o zpravodajství a publicistice České televize: tisková zpráva. *Česká televize* [online]. Praha: Česká televize [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/tiskove-zpravy/?id=8701>

ČESKÁ TELEVIZE, 2019. Etický panel. *Česká televize* [online]. Praha: Česká televize [cit. 2019-03-07]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/eticky-panel/>

Česká televize: Televizní poplatek [online], 2019. Praha: Česká televize [cit. 2019-03-31]. Dostupné z: <https://tvp.ceskatelevize.cz/Default.aspx>

EBU: *European Broadcasting Union* [online], 2019. Ženeva: EBU [cit. 2019-03-26].
Dostupné z: <https://www.ebu.ch/about>

ECHO24, 2019. Ředitel ČT Dvořák si polepší. Plat mu vzroste na 242 000 korun měsíčně. *Echo24.cz* [online]. Praha: ECHO MEDIA, 2017 [cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/wAaM4/reditel-ct-dvorak-si-polepsi-plat-mu-vzroste-na-242-000-korun-mesicne>

HERTL, David, 2018. Rok 2000: Nevysíláme! Televizní krize vyvolala demonstrace i změnu zákona. *Český rozhlas Plus* [online]. 22. říjen 2018 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/rok-2000-nevysilame-televizni-krize-vyvolala-demonstrace-i-zmenu-zakona-7647870>

HONZEJK, Petr, 2018. Komentář Petra Honzejka: Další kolo boje o Českou televizi je tady. *Hospodářské noviny IHNED* [online]. Economia, a.s. [cit. 2019-03-04]. ISSN 1213-7693. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-66302260-dalsi-kolo-boje-o-ceskou-televizi-je-tady>

MAXA, Filip, 2019. Sledovanost: Markíza dokázala růst, JOJ je dvojkou. Ako sa darilo ďalším TV počas 12 mesiacov. *Živé.sk* [online]. Bratislava: Ringier Axel Springer SK, 17.1.2019 [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://zive.aktuality.sk/clanok/137672/sledovanost-markiza-dokazala-rast-joj-je-dvojkou-ako-sa-darilo-dalsim-tv-pocas-12-mesiacov/>

MRZENA, Jan, 2018a. Volba členů Rady ČRo a ČT zahájena. In: *Česká média: i slova jsou činy* [online]. Ceskamedia.cz, 19. února 2018 [cit. 2019-03-04]. Dostupné z: <http://www.ceskamedia.cz/clanek/67386/volba-clenu-rady-cro-a-ct-zahajena>

MRZENA, Jan, 2018b. Volba nového člena rady ČT i ČRo již zítra. In: *Česká média: i slova jsou činy* [online]. Ceskamedia.cz, 26. června 2018 [cit. 2019-03-04]. Dostupné z: <http://www.ceskamedia.cz/clanek/90838/volba-noveho-clena-rady-ct-i-cro-jiz-zitra>

MRZENA, Jan, 2018c. Novým členem Rady České televize se stal Vladimír Karmazín. In: *Česká média: i slova jsou činy* [online]. Ceskamedia.cz, 28. června 2018 [cit. 2019-03-04]. Dostupné z: <http://www.ceskamedia.cz/clanek/91952/novym-clenem-rady-ceske-televize-se-stal-vladimir-karmazin>

O RTVS, *Rozhlas a televízia Slovenska* [online]. Bratislava: Rozhlas a televízia Slovenska, c2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.rtv.slo.org/o-rtvs>

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČR, 2019. Sněmovní tisk 965: Novela z. o České televizi a o Českém rozhlasu. *Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR* [online]. Praha: Parlament ČR, 2019 [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=965&snzp=1>

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČR, 2003b. *Stenoprotokol z 16. schůze Poslanecké sněmovny dne 14. 5. 2003: IV. volební období, 2002-2006*. Praha: Parlament České republiky.

Rada pre vysielanie a retransmisiu [online], 2019. Bratislava: Rada pre vysielanie a retransmisiu [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: <http://www.rvr.sk/sk/>

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání [online], 2019. Praha: Rada pro rozhlasové a televizní vysílání [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.rrtv.cz/>

Štatistický úrad Slovenskej republiky [online], 2019. Bratislava: Štatistický úrad Slovenskej republiky [cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <https://slovak.statistics.sk>

VESECKÝ, Zdeněk, 2019. Platby autorských poplatků jsou od letoška jednodušší. Jedná se už jen s OSA. *Podnikatel.cz: největší server pro podnikatele v ČR* [online]. Praha: Internet Info, 10.1.2018 [cit. 2019-03-23]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/platby-autorskych-poplatku-jsou-od-letoska-jednodussi-jedna-se-uz-jen-s-osa/>

Vše o ČT, *Česká televize* [online]. Praha: Česká televize, c1996-2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/>

ZMLUVA č. MK - 57/2017/M: o zabezpečení služieb verejnosti v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania na roky 2018 – 2022, 2017. Bratislava. Dostupné také z: http://cdn.srv.rtvsk/a542/file/item/sk/0002/zmluva_c_mk_57_2017_m_zmluva_so_statom_mksr_rtvsk_2018_2022_final_002_DRNU.pdf

Seznam zkratek

ČT – Česká televize

Rada pro RTV – Rada pro rozhlasové a televizní vysílání

RTV Slovenska – Rozhlas a televízia Slovenska

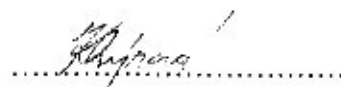
EBU – Evropská vysílací unie (European Broadcasting Union)

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 18. 4. 2019

Bc. Alena Khýrová

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník